

μέλος του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

*όπως υιοθετήθηκαν στο 7ο Συνέδριο των Οικολόγων Πράσινων,
Αθήνα, 11-13 Ιουνίου 2010*

Πίνακας περιχομένων

1.	ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	4
1.1.	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	5
1.2.	ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	6
1.3.	Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	8
2.	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	10
2.1.	ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΟΠΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΠΑΙΔΙΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ, ΑΣΤΕΓΟΙ.....	10
3.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΣΕΠΗ ΜΑΣ, ΣΥΜΒΟΛΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ..	19
3.1.	Μετατροπή των δημοτικών κτιρίων σε κτίρια μηδενικού ενεργειακού ισοζυγίου 20	
3.2.	Δημοτικό φωτισμό ελάχιστης ενεργειακής κατανάλωσης	20
3.3.	Τεχνική και οικονομική υποστήριξη προς τους πολίτες για ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών και εγκατάσταση οικιακών συστημάτων ΑΠΕ	20
3.4.	Ενεργειακά βέλτιστους οικοδομικούς κανονισμούς.....	20
3.5.	Εγκατάσταση έργων ΑΠΕ μεσαίας-μεγάλης κλίμακας από δημοτική επιχείρηση 20	
4.	ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ	24
4.1.	Η αλιεία δοκιμάζεται.....	25
4.2.	Γεωργία- Ανάγκη ενός ριζικά νέου προσανατολισμού	25
4.3.	Διατροφή- Ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα	28
5.	ΤΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΩ ΑΠ ΟΛΑ Η ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	30
5.1.	ΤΟ ΙΧ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ: ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ	31
5.2.	Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠ' ΤΑ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΑ.....	32
5.3.	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΦΙΛΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ	33
6.	ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	36
6.1.	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ	36

6.2.	ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ-ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΟΛΕΩΝ	39
6.3.	Διαχείριση Υδάτων	43
6.4.	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΖΩΩΝ	43
7.	ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	47
7.1.	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.....	47
7.2.	ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	49
7.3.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ	50
8.	Υγεία	52
8.1.	Πρόληψη.....	52
8.2.	Μια ολοκληρωμένη διαχείριση της Υγείας.....	55
8.3.	Πρωτοβάθμια Περίθαλψη.....	56
8.4.	Θεσμός Οικογενειακού Γιατρού- Πρόληψη.....	57
8.5.	Η Ψυχική Υγεία στην Αυτοδιοίκηση	58
9.	ΠΑΙΔΕΙΑ.....	60

1. ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Ελλάδα υποφέρει από τα αποτελέσματα μιας οικονομικής και κοινωνικής κρίσης χωρίς προηγούμενο που προστίθεται σ' εκείνη της κλιματικής, ενεργειακής και διατροφικής.

Αυτά που ζούμε είναι αποτέλεσμα του αδιεξόδου που μας οδήγησε ένα σύστημα που βασίζεται στην υπερεκμετάλλευση χωρίς όρια πεπερασμένων πόρων και στη συγκέντρωση ενός ολοένα και αυξανόμενου μεριδίου του πλούτου από μια μειονότητα. Ένα σύστημα που δεν αναλαμβάνει τις ευθύνες του σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, αλλά μεταθέτει στην κοινωνία την ευθύνη να διαχειριστεί όλες τις αρνητικές επιπτώσεις αυτών των δραστηριοτήτων.

Αυτό το σύστημα δεν μπορεί να διαρκέσει επ' άπειρον. Χρειάζονται ριζικές αλλαγές προκειμένου να δημιουργηθεί μια άλλη οικονομία, ταυτόχρονα δίκαιη και αποτελεσματική. Δίκαιη γιατί θα είναι στην υπηρεσία του ανθρώπου και όχι των πλασματικών δεικτών. Αποτελεσματική γιατί θα διορθώσει τα μειονεκτήματα του σημερινού μοντέλου, ιδιαίτερα την αυξανόμενη ανεργία, τους φορολογικούς παραδείσους, την εξάρτηση της πραγματικής οικονομίας από την εικονική και το κυνήγι του βραχυπρόθεσμου κέρδους σε βάρος της βιωσιμότητας.

Αγωνιζόμαστε για μια οικονομία που αρνείται τη λογική της αγοράς και του κέρδους. Μια οικονομία βασισμένη στην αλληλεγγύη και στην υπεράσπιση των συλλογικών αγαθών. Είμαστε σε απόλυτη αντίθεση με τη λογική της οικονομικής μεγέθυνσης. Ήρθε ο καιρός να θέσουμε ως κοινωνία νέους στόχους και νέους δείκτες πιο ποιοτικούς παρά ποσοτικούς. Χωρίς δημοκρατικό έλεγχο, χωρίς αλληλεγγύη και περιβαλλοντική ευαισθησία η οικονομία απομακρύνεται από τον πραγματικό της στόχο που είναι η ευημερία των πολιτών ενός τόπου.

Η Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση είναι η ιδανική κλίμακα για να εφαρμοστούν πολιτικές όπως παραγωγή και κατανάλωση σε τοπικό επίπεδο (εγγύτητα δημόσιων υπηρεσιών, δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας, αναβίωση της τοπικής

οικονομίας), ενίσχυση κοντινών ανταλλακτικών συστημάτων (κατ αρχήν στους τομείς της διατροφής, των ενδυμάτων και των κατασκευών), να αντιμετωπιστεί η επέκταση των πόλεων σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος (δάσικου και αγροτικού) και να ενισχυθούν οι τομείς της πράσινης οικονομίας και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας περιορίζοντας τις κοινωνικές ανισότητες.

Βασικοί άξονες της πολιτικής μας:

1.1. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η χρεοκοπία της χώρας μας απέδειξε πλέον ότι καμία κοινωνία δεν μπορεί να είναι καταναλωτής μονάχα. Καμία περιφέρεια δεν θα πρέπει να εξαρτάται για τα πάντα ακόμα και για τα πιο βασικά από ένα αχανές δίκτυο παγκοσμιοποιημένων ανταλλαγών. Με την παραγωγή και την κατανάλωση στην πηγή οι περιοχές κατορθώνουν να επανακτήσουν την αυτονομία τους και τον αυτοκαθορισμό τους ενώ παράλληλα να απολαμβάνουν προϊόντα ποιότητας.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

Πράσινες και αλληλέγγυες προμήθειες.

Συστηματοποίηση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προδιαγραφών-κριτηρίων στις προμήθειες της περιφέρειας. Οι περιφέρειες/δήμοι θα πρέπει να επιλέγουν την τροφοδοσία των υπηρεσιών τους με κριτήρια. α. περιβαλλοντικά (βιολογικά, τοπικά προϊόντα) και β. κοινωνικά (δίκαιο εμπόριο, εργασιακές συνθήκες, συνεταιρισμοί κλπ)

Υποστήριξη των εναλλακτικών νομισματικών συστημάτων
Η σημερινή νομισματική κατάσταση καθιστά πιο αναγκαία παρά ποτέ την ανάπτυξη παράλληλων νομισματικών και ανταλλακτικών συστημάτων όπως υπάρχουν σε πολλές χώρες του κόσμου.

Τα κουπόνια εστιατορίων είναι ένα παράδειγμα εναλλακτικού νομίσματος για μια συγκεκριμένη χρήση. Προσπάθειες δημιουργίας εναλλακτικών νομισματικών συστημάτων έχουν αρχίσει ήδη στην Ελλάδα από την Κοινωνία των πολιτών. Στην Ευρώπη αντίστοιχες πρωτοβουλίες γίνονται και από την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Τέτοια νομίσματα επιτρέπουν την επιστροφή στη διαδικασία ανταλλαγής σε μικρο-κλίμακα και δημιουργούν νέους κοινωνικούς δεσμούς. Παράλληλα αυτά τα νομίσματα επιτρέπουν στα μικρά εισοδήματα να έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες και προϊόντα. Αυτά τα νομίσματα μπορούν να αποτελέσουν “δίκτυ ασφαλείας” κατά της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματιστηριακής κρίσης που ζούμε. Προτείνουμε τη θεσμική κατοχύρωση των εναλλακτικών νομισμάτων και το δικαίωμα της αυτοδιοίκησης να παράγει νομισματικές μονάδες για συγκεκριμένη χρήση (διατροφή, παροχή υπηρεσιών, μετακίνηση).

Υποστήριξη μη χρηματικών συστημάτων ανταλλαγής.

Στην ίδια λογική η περιφέρεια/δήμος να δεσμευτεί να προχωρήσει στην αρωγή και ενίσχυση τοπικών ανταλλακτικών συστημάτων πολιτών κατά τα πρότυπα των LETS (Local Exchange Trading Systems ή Τοπικά Ανταλλακτικά Συστήματα).

Δίκτυα Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Οι Οικολόγοι Πράσινοι δεσμεύονται να ξεκινήσουν μαζί με άλλες δυνάμεις και ανεξάρτητους πολίτες, τη δημιουργία δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, που θα ενσωματώνουν όλες τις εσω-εξωθεσμικές πρακτικές της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και της συμμετοχικής δημοκρατίας ως άμυνα απέναντι στη σημερινή οικονομική κρίση.

1.2. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Με την πράσινη στροφή στην οικονομία απαντάμε στις δυσκολίες του σήμερα χτίζοντας ταυτόχρονα την οικονομία του αύριο, μια οικονομία που έχει κατανοήσει τα

αίτια της κρίσης και που θα δημιουργήσει νέες ισορροπίες πιο αλληλέγγυες, πιο δημοκρατικές και πιο οικολογικές.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

Ένα περιφερειακό / τοπικό σχέδιο για δημιουργία θέσεων εργασίας. Η πράσινη στροφή στην οικονομία μπορεί να δημιουργήσει θέσεις εργασίας σε πολλούς τομείς όπως εξοικονόμηση ενέργειας, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, υπηρεσίες βοήθειας κατ'οίκον, συντήρηση, επιδιόρθωση, ανακύκλωση, μαζικές μεταφορές, προστασία της φύσης. Θέσεις εργασίας σταθερές που δεν μεταφέρονται σε τρίτες χώρες και που αντιστέκονται στα χτυπήματα της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.

Παραδείγματα τομέων που μπορούν να φέρουν θέσεις εργασίας:

Εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων- κέντρα ανακύκλωσης, δίκτυα επαναχρησιμοποίησης, μονάδες κομποστοποίησης.

Ένα εθελοντικό πρόγραμμα μετασχηματισμού των τομέων της οικονομίας και των σχέσεων εργασίας.

Αυτό θα μπορούσε να γίνει με τη δημιουργία ενός 'Συμβουλίου Μετασχηματισμού της Οικονομίας' με συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων (επιχειρηματιών, συνδικάτων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ερευνητών) για να επεξεργαστούν ένα περιφερειακό/τοπικό σχέδιο με στόχο το πέρασμα:

- από τη συμβατική γεωργία στη βιολογική (διαχείριση των περιφερειακών πόρων της ΚΑΠ προς αυτήν την κατεύθυνση).
- από τη χημεία στην πράσινη χημεία (στήριξη των "καθαρών" τομέων της χημικής βιομηχανίας που μειώνουν τη ρύπανση).
- από το βιομηχανικό τουρισμό στον υπεύθυνο τουρισμό (στήριξη ποιοτικού και οικολογικού τουρισμού).

- από τη συνεχή εισαγωγή άχρηστων αναλώσιμων και ακριβών συσκευών στην κατασκευή αντικειμένων ποιότητας και διάρκειας.
- από τα γιγαντιαία πολυκαταστήματα των προαστίων και της υπαίθρου στα μαγαζιά της γειτονιάς.
- από την εκμετάλλευση μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων στην προώθηση τοπικών-οικολογικών υλικών.
- από τον αποκλεισμό και την ανεργία (ιδιαίτερα των κατηγοριών με τη δυσκολότερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, όπως οι γυναίκες και οι νέοι) στην κοινωνία της πλήρους δραστηριότητας.

Οριοθέτηση της διαχείρισης των επιδοτήσεων.

Οι επιδοτήσεις στις επιχειρήσεις να γίνονται με κριτήριο το κατά πόσον έχουν στόχο την πράσινη στροφή στην οικονομία (μείωση του οικολογικού αποτυπώματος, δημοκρατική διαχείριση των επιχειρήσεων, συμβολή ή όχι στην κλιματική αλλαγή, εργασιακές σχέσεις, διακρίσεις ή όχι). Επιπρόσθετα οι επιδοτήσεις θα πρέπει να δίνονται κατά προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις.

1.3. Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Οι κοινωνικές ανισότητες έχουν διευρυνθεί τον τελευταίο καιρό και αναμένεται να διευρυνθούν κι άλλο, τόσο ανάμεσα στους πολίτες, όσο και ανάμεσα στις περιοχές.

Η Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να θέσει ως προτεραιότητα την καταπολέμηση και των δύο ειδών ανισοτήτων (πολιτών και περιοχών).

Για την καταπολέμηση των ανισοτήτων ανάμεσα σε περιοχές θα πρέπει η Αυτοδιοίκηση να δημιουργήσει ποιοτικές υπηρεσίες στο σύνολο των γεωγραφικών της ορίων.

Τέλος θα πρέπει να καταπολεμήσουμε τις οικονομικές ανισότητες μεταξύ των εργαζομένων στις Περιφερειακές και Τοπικές υπηρεσίες.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

Ανακάλυψη νέων τρόπων εργασίας

- να προωθήσουμε την μετατροπή των επιχειρήσεων σε κοινωνικές και/ή αυτοδιαχειριζόμενες επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, οργανώσεις αλληλοβοήθειας,
- να πειραματιστούμε στην εβδομάδα των 32 ωρών και των τεσσάρων ημερών χωρίς να θίγονται εργασιακά δικαιώματα.
- να δημιουργήσουμε πόλους συνεργασίας και καινοτομίας.
- να ξεκινήσουμε έναν αριθμό προγραμμάτων οικολογικής βιομηχανίας
- να πειραματιστούμε στη δημιουργία χώρων τηλε-εργασίας στους αγροτικούς και περι-αστικούς οικισμούς.
- να δημιουργήσουμε περιφερειακή / τοπική πράσινη ετικέττα (label) κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνων επιχειρήσεων.

Κοινωνική δικαιοσύνη και αναδιανομή του πλούτου

- να παρέχονται δωρεάν ορισμένες υπηρεσίες στους φτωχότερους (πχ. Καντίνες σχολείων) και/ή δωρεάν μετακινήσεις στα ΜΜΜ για ανέργους κλπ.
- να εξασφαλιστεί αξιοπρεπής στέγη για όλους (Κοινωνικές κατοικίες σε κάθε δήμο ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των κατοικιών).
- να επιλυθεί το πρόβλημα της έλλειψης στέγης που δεν αφορά μόνο ανθρώπους που ζουν στο δρόμο ή σε ξενώνες, αλλά και πολλούς ακόμη που ζουν σε επισφαλείς συνθήκες, είναι υπό έξωση ή μένουν σε ανεπαρκή και ακατάλληλα καταλύματα που δεν καλύπτουν τις βασικές προδιαγραφές για μια ανθρώπινη κατοικία.

2. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Για μας, τους Οικολόγους Πράσινους, συμπολίτες μας είναι όλοι/ες όσοι/ες μοιράζονται μαζί μας τον τόπο που ζούμε, ανεξάρτητα από καταγωγή, ιθαγένεια, θρήσκευμα, ηλικία, φύλο, αναπηρία, αγοραστική δύναμη, κοινωνική θέση, πολιτισμική ταυτότητα, σεξουαλικό προσανατολισμό ή/και την ταυτότητα κοινωνικού φύλου.

Αγωνιζόμαστε για την κατάργηση όλων των διακρίσεων, των προκαταλήψεων, των στερεοτύπων, των αποκλεισμών και την εξάλειψη κάθε είδους βίας, λεκτικής, σωματικής και ψυχολογικής και διεκδικούμε ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα για όλες και όλους.

Δεν αρκεί η ανεκτικότητα, η φιλευσπλαχνία, η ελεημοσύνη και τα αποσπασματικά μέτρα που πολλές φορές προσβάλλουν τους/τις συμπολίτες/τισες μας.

Οφείλουμε να δημιουργήσουμε εκείνες τις συνθήκες που θα επιτρέπουν την ενδυνάμωση, την αυτονομία, την πλήρη πολιτική και κοινωνική συμμετοχή όλων.

Η Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία γι' αυτό.

Στις αντιρρήσεις ότι η δημιουργία ή η βελτίωση κοινωνικών υπηρεσιών, δομών και ευνοϊκών συνθηκών για την ελεύθερη πρόσβαση σε υπηρεσίες και αγαθά κοστίζουν ακριβά, απαντάμε ότι το κοινωνικό και ανθρώπινο κόστος είναι πολύ μεγαλύτερο. Οικονομικοί πόροι μπορούν να βρεθούν με τον περιορισμό της σπατάλης, με τη μεταφορά κονδυλίων από άλλες δραστηριότητες (που δεν είναι ιδιαίτερα ή καθόλου απαραίτητες), οι ανθρώπινοι όμως πόροι δεν περισσεύουν για να σπαταλώνται.

Βασικός άξονας της πολιτικής μας:

2.1. ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΟΠΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΠΑΙΔΙΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ, ΑΣΤΕΓΟΙ.

α. Γυναίκες

Η βία κατά των γυναικών έχει αναγνωριστεί διεθνώς ως κατάφωρη παραβίαση ανθρώπινου δικαιώματος και ως ένα κοινωνικό πρόβλημα το οποίο μαστίζει όλες τις κοινωνίες. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξυμένο όταν οι δομές υποστήριξης των γυναικών είναι υποτυπώδεις έως ανύπαρκτες. Οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες καθημερινά με επεισόδια βίας μέσα κι έξω απ' το σπίτι. Η σεξουαλική παρενόχληση ακόμη και στους χώρους εργασίας παραμένει ένα από τα σημαντικότερα άλυτα προβλήματα.

Οι κίνδυνοι περιθωριοποίησης ελλοχεύουν παντού: στην έλλειψη φωτισμού που κάνει απαγορευτική την κυκλοφορία, όχι μόνο αργά τη νύχτα, αλλά σε πολλά σημεία ακόμη και την ημέρα, στην απροσπέλαστη δημόσια συγκοινωνία για ορισμένες κατηγορίες γυναικών, όπως οι έγκυες και οι μητέρες με καροτσάκια, στα μη προσβάσιμα κατελλημμένα πεζοδρόμια και τις σκάλες χωρίς ράμπες.

Οι μετανάστριες είναι διπλά περιθωριοποιημένες. Εκτός από την ανεργία και τα προβλήματα επιβίωσης, πολλές αντιμετωπίζουν και την καταναγκαστική πορνεία.

Συνήθως οι τοπικοί άρχοντες, αντί να σταθούν αρωγοί προτιμούν να αγνοούν, όχι μόνο τις αυτόνομες γυναικείες πρωτοβουλίες που ήδη υπάρχουν, αλλά και τις γυναίκες σαν κοινωνική ομάδα γενικότερα.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να στηθούν δομές στήριξης κακοποιημένων γυναικών με πλήρη ψυχολογική, νομική και επαγγελματική υποστήριξη, καθώς και επαρκώς στελεχωμένοι ξενώνες φιλοξενίας για τις κακοποιημένες γυναίκες και τα θύματα trafficking.
- να δημιουργηθεί ένα Αυτοδιαχειριζόμενο Κέντρο Γυναικών, πολλαπλών χρήσεων για όλες τις κατοίκους του δήμου, του νομού, ή της περιφέρειας. Οι τοπικές αρχές μπορούν να παραχωρήσουν ένα κτίριο για τη λειτουργία του Κέντρου και να βοηθήσουν οικονομικά την αρχή της προσπάθειας. Σ' αυτό το κτίριο θα στεγάζονται (Αυτόνομες γυναικείες ομάδες και δραστηριότητες, SOS τηλέφωνο και ξενώνας για βιασμένες και κακοποιημένες γυναίκες,

Συμβουλευτικό κέντρο για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων των γυναικών με τη συμμετοχή γιατρών, δικηγόρων, ψυχολόγων, και κοινωνικών λειτουργών, Γραφείο επαγγελματικής αποκατάστασης γυναικών και χώροι έκφρασης, δημιουργίας και αναψυχής)

β. Παιδί-παιδική εργασία

Στοιχεία ερευνών σχετικά με την παιδική εργασία στη χώρα μας συνθέτουν μια ζοφερή εικόνα καθώς μιλούν για 150.000 παιδιά κάτω των 18 ετών που εργάζονται στην πλειονότητά τους κάτω από άθλιες συνθήκες: στο δρόμο (επαιτεία), πορνεία ή εξαναγκαστική εργασία. Άλλες έρευνες δείχνουν ότι η εργασία ανηλίκων αντιστοιχεί στο 30% του εργατικού δυναμικού.

Η παιδική εργασία δυστυχώς συνιστά ένα υποβαθμισμένο θέμα στην πολιτική ατζέντα κι αυτό γιατί η πολιτική και κοινωνική του σημασία συσκοτίζεται λόγω του ακανθώδους και επώδυνου κοινωνικά προβλήματος της ανεργίας. Μιλώντας όμως για την παιδική εργασία μιλάμε ουσιαστικά για ανθρώπινα δικαιώματα, για τα δικαιώματα του παιδιού τα οποία παραβιάζονται κατάφορα.

Άθλιες εργασιακές συνθήκες, εξοντωτικά ωράρια και κανένα ασφαλιστικό δικαίωμα (και φυσικά παραβίαση του δικαιώματος στην εκπαίδευση) συνθέτουν την εικόνα της εργασιακής καθημερινότητας της συντριπτικής πλειοψηφίας των παιδιών που εργάζονται στη χώρα μας η οποία εγκαλείται από διεθνείς οργανισμούς για το τεράστιο νομικό και θεσμικό της έλλειμμα σε σχέση με την προστασία των παιδιών.

Η ανέχεια, ο ρατσισμός και η προκατάληψη απέναντι σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες (μετανάστες, πρόσφυγες, τσιγγάνοι) και οι εκπαιδευτικές ανισότητες, συνιστούν πρωταρχικούς παράγοντες στη γέννηση του φαινομένου της παιδικής εργασίας και εκμετάλλευσης. Η παιδική εργασία στις έρευνες συσχετίζεται άμεσα με τη μαθητική διαρροή η οποία εξακολουθεί σε πολλούς ορεινούς νομούς να κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα καθώς πολλά παιδιά στην υποχρεωτική ακόμη εκπαίδευση αναγκάζονται ή εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σχολείο για να συνεισφέρουν στο οικογενειακό εισόδημα.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να δημιουργηθούν δομές υποστήριξης των παιδιών αυτών -αλλά και των οικογενειών τους
- να στηριχθούν ΜΚΟ οι οποίες δραστηριοποιούνται με σκοπό την εξάλειψη της παιδικής εργασίας και εκμετάλλευσης
- να διασφαλιστούν για την ισορροπημένη ανάπτυξη όλων των παιδιών ελεύθεροι ανοιχτοί χώροι, παιδότοποι, χώροι για αθλητικές και άλλες δραστηριότητες παιδιών και εφήβων.

γ. Μετανάστες

Στοιχείο πλούτου της ελληνικής ιστορίας είναι ο κοσμοπολιτισμός, η ανεκτικότητα και η δυνατότητα ένταξης ή ενσωμάτωσης της διαφορετικότητας, στοιχεία αναγνωρισμένα από την περίοδο της αρχαιότητας.

Σήμερα η Ελλάδα, που για δεκαετίες έστελνε μετανάστες στο εξωτερικό, έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Όπως και η υπόλοιπη Ευρώπη δέχεται κύμα μεταναστών από χώρες οι οποίες έχουν υποστεί τις συνέπειες επεμβατικών πολιτικών και υπερεκμετάλλευσης των φυσικών και ανθρωπίνων πόρων τους από τον "αναπτυγμένο" βορρά. Πολλοί απ' αυτούς αναζητούν καταφύγιο, επιδιώκοντας να βελτιώσουν ή ακόμα και να σώσουν τη ζωή και τη σωματική τους ακεραιότητα.

Ξενοφοβία και ρατσισμός, συνδυαζόμενα έντεχνα με το σοβαρότατο και υπαρκτό πρόβλημα της ανεργίας που διογκώνεται διαρκώς, μαζί και με το επιχείρημα ότι οι ξένοι μας παίρνουν τις δουλειές, τείνουν να δημιουργήσουν μια επικίνδυνα εκρηκτική κατάσταση.

Για τους Οικολόγους Πράσινους αρχές μας είναι η ειρηνική συνύπαρξη, ο σεβασμός των ιδιαιτεροτήτων και της αξιοπρέπειας των άλλων, η αίσθηση αλληλοσεβασμού προς το διαφορετικό.

Στις δύσκολες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που αυτή τη στιγμή ζούμε Έλληνες και ξένοι, οφείλουμε πρώτοι εμείς οι Οικολόγοι Πράσινοι, με παρεμβάσεις μέσα και από την Αυτοδιοίκηση – «τη δημοκρατία της βάσης» – να αγωνιστούμε: για μια

ειρηνική και ανεκτική κοινωνία, χωρίς διακρίσεις, χωρίς φόβο για το διαφορετικό. Μια κοινωνία αλληλεγγύης που μας χωράει όλους, Έλληνες, πρόσφυγες, μετανάστες. Για να γίνει κάθε δήμος, κάθε περιφέρεια και όλη η χώρα πραγματικό κέντρο ειρήνης και φιλίας των λαών. Για να γίνει από όλους κατανοητό ότι οι μεταναστευτικές ροές δεν ελέγχονται με την Frontex, και ακόμη λιγότερο με πογκρόμ, επιχειρήσεις «σκούπα», επιλεκτικές συλλήψεις, απελάσεις προσφύγων, φριχτά κρατητήρια, στρατόπεδα συγκέντρωσης, απάνθρωπη και υποτιμητική συμπεριφορά στους ξένους.

Πραγματικά βιώσιμη λύση του μεταναστευτικού προβλήματος είναι ο περιορισμός των οικονομικών ανισοτήτων, της εκμετάλλευσης και των αδικιών που χωρίζουν τις φτωχές χώρες του πλανήτη από τις πλούσιες –ακόμα και τις δοκιμαζόμενες από την πρόσφατη οικονομική κρίση.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να δημιουργηθούν μηχανισμοί της Αυτοδιοίκησης με βασική αποστολή:
 - Επιμόρφωση για να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης όσοι μετανάστες επιλέξουν να επαναπατριστούν.
 - Διαπολιτισμική επικοινωνία μέσα από οργάνωση εκδηλώσεων.
 - Δημιουργία παντού τοπικών συμβουλίων μεταναστών
- υποστήριξη συλλόγων αυτοοργάνωσης των μεταναστών
 - Δημιουργία δομών στήριξης μεταναστών / προσφύγων (και γενικότερα ευπαθών ομάδων) όπως ξενώνες φιλοξενίας, κοινωνικά παντοπωλεία κλπ.
 - Δημιουργία σχολείων εκμάθησης ελληνικής γλώσσας για τους γονείς σε συνεργασία με ΕΛΜΕ και μητρικών γλωσσών για τα παιδιά
 - Δημιουργία ΚΕΠ για την εξυπηρέτηση αλλοδαπών (σημεία εξυπηρέτησης και διεκπεραίωσης γραφειοκρατικών υποθέσεων συνολικά, one stop shop)

- ο Δημιουργία υπηρεσίας νομικής πληροφόρησης μεταναστών
- ο Λειτουργία γραφείου αλλοδαπών και τις απογευματινές ώρες για την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων μεταναστών
- ο Μετάφραση όλων των ενημερωτικών/ πληροφοριακών εγγράφων (για δικαιολογητικά κλπ) στις γλώσσες των κύριων μεταναστευτικών κοινοτήτων.
- ο Οργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν τους μετανάστες (νομιμοποίηση, ιθαγένεια κλπ) με διερμηνεία στις γλώσσες των κύριων μεταναστευτικών κοινοτήτων

- ο Ίδρυση κέντρου προσφύγων με πλήρη στελέχωση, ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες και ξενώνα φιλοξενίας, με χρηματοδότηση από την Αυτοδιοίκηση και με κοινωνικό έλεγχο από κινήματα και ομάδες πολιτών που ασχολούνται με το ζήτημα για να στηρίξουμε τους πιο ευάλωτους από αυτούς, σε κάθε περιφέρεια/δήμο.

δ. Α.Με.Α.

Είναι απροσπέλαστες και μη προσβάσιμες για τους ανθρώπους με κινητικά προβλήματα, προβλήματα όρασης ή άλλη αναπηρία, όπως και για τους ηλικιωμένους. Η άναρχη δόμηση, η κυριαρχία του ΙΧ και η προνομιούχότητά του, η ουσιαστική κατάργηση των πεζοδρομίων, η έλλειψη πεζοδρόμων και ελεύθερων χώρων, η ανύπαρκτη ειδική σήμανση, η αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες, σχολεία, χώρους άθλησης, ψυχαγωγίας και πολιτισμού καθιστούν τη ζωή στην πόλη για αυτές τις κατηγορίες ανθρώπων ένα καθημερινό Γολγοθά, οδηγώντας τους σχεδόν νομοτελειακά στον κοινωνικό αποκλεισμό με όλες τις παράπλευρες ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις.

Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν το 10% του πληθυσμού της Ευρώπης, ποσοστό που δεν μας επιτρέπει να μιλάμε για κοινωνική μειονότητα και επιπλέον η αναπηρία είναι μία κατάσταση στην οποία εν δυνάμει μπορούμε να βρεθούμε όλοι και όλες μας. Τα στοιχεία που δίνουν οι συλλογικότητες ΑΜεΑ είναι αποκαρδιωτικά και αναδεικνύουν με ενάργεια την ποιότητα και το βάθος της συνθήκης του κοινωνικού αποκλεισμού

στην οποία αυτοί οι άνθρωποι ζούνε. Πιο συγκεκριμένα διαθέτουν δύο φορές λιγότερες πιθανότητες από ότι ο μέσος πολίτης να σπουδάσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και δεν έχουν πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση ούτε στις χαμηλότερες βαθμίδες εκπαίδευσης. Τα εισοδήματά τους προέρχονται κυρίως από επιδόματα και όχι από έμμισθη εργασία, με αποτέλεσμα να είναι πολύ χαμηλότερα από το μέσο όρο. Αλλά και όσοι/ες διαθέτουν κάποια εργασία υφίστανται διακρίσεις τόσο στην εργασιακή τους ζωή όσο και κατά τη διαδικασία εφαρμογής των κριτηρίων πρόσληψης. Οι ελληνικές πόλεις είναι εχθρικές για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού τους και ιδιαίτερα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, αφενός λόγω της αδυναμίας πρόσβασης και αφετέρου λόγω των ψυχολογικών περιορισμών που δημιουργεί ο κοινωνικός ρατσισμός. Το ότι ζούνε σε μη προσβάσιμο περιβάλλον καταδεικνύεται από το γεγονός ότι το 50% των ανθρώπων αυτών δε συμμετέχει σε ψυχαγωγικές, πολιτιστικές ή αθλητικές δραστηριότητες.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να γίνουν οι απαραίτητες μετατροπές και προσθήκες ώστε όλοι οι δημόσιοι χώροι και τα κτίρια -υπηρεσίες, σχολεία, χώροι ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης, μέσα μαζικής μεταφοράς- να είναι προσβάσιμα για όλους τους ανθρώπους με αναπηρία.
- να διευκολυνθεί με τις απαραίτητες παρεμβάσεις η μετακίνηση των ανθρώπων αυτών μέσα στην πόλη και να προσαρμοστούν όλοι οι δημόσιοι ανοιχτοί χώροι στις ανάγκες τους.
- να διασφαλιστούν σε θεσμικό επίπεδο ίσες ευκαιρίες για πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην περίθαλψη, στην επικοινωνία και την πληροφόρηση, στην απασχόληση και την κοινωνική ασφάλιση, στα δημόσια αγαθά και τις υπηρεσίες ώστε να πάψουν να ζουν σ αυτές τις συνθήκες απομόνωσης και αποκλεισμού.

ε. Άστεγοι

Το πρόβλημα των αστέγων δεν αφορά όπως στερεοτυπικά πιστεύουμε ακραίες κοινωνικά καταστάσεις. Ο μηχανισμός παραγωγής αστέγων όπως μελετήθηκε στην δυτική Ευρώπη αφορά σε μεγάλο βαθμό και τη χώρα μας και οι γενεσιουργές αιτίες του φαινομένου συνιστούν πια δομικά χαρακτηριστικά και της ελληνικής κοινωνίας. Η ανέχεια, η ανεργία ή η ημιαπασχόληση, ο ρατσισμός απέναντι σε αλλοδαπούς/ες, τσιγγάνους/ες, ψυχικά ασθενείς ή χρήστες ουσιών αλλά και η απουσία πολιτικής που να διασφαλίζει ελάχιστο εισόδημα και να προβλέπει στέγη για όλους/ες (παρότι το σύνταγμα ρητά το ορίζει) συνιστούν τους κυριότερους παράγοντες που συμβάλλουν στην παραγωγή αστέγων.

Όλο και περισσότεροι άνθρωποι διαβιούν στους δρόμους χωρίς καθόλου στέγη ή χωρίς κατάλληλη και ασφαλή στέγη. Πέρα απ' το θεσμό της κοινωνικής κατοικίας (που δεν αφορά εξάλλου μόνο τους άστεγους) η Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να επιληφθεί γενικότερα του θέματος των αστέγων.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να συμβάλει στη συγκρότηση μηχανισμών πρόληψης και αποτροπής του φαινομένου με ομάδες που θα δραστηριοποιούνται έξω στο δρόμο.
- να συνεργαστεί με τις αντίστοιχες ΜΚΟ
- να εφαρμόσει προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για να διασφαλίσει τη στέγαση, σίτιση και πρόσβασή των αστέγων σε ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες που θα βοηθήσουν στην αποκατάσταση και επανένταξή τους.
- να υιοθετηθούν οι πέντε στόχοι της καμπάνιας της FEANTSA
- κανένας άνθρωπος να μη ζει στο δρόμο,
- κανένας άνθρωπος να μη διαμένει σε κατάλυμα επείγουσας φιλοξενίας για περισσότερο από ότι χαρακτηρίζεται "επείγον",
- κανένας άνθρωπος να μη διαμένει σε μεταβατικό κατάλυμα περισσότερο από όσο απαιτείται για μία επιτυχημένη μετάβαση προς την ανεξάρτητη διαβίωση,

- κανένας άνθρωπος δε θα πρέπει να διώχνεται από ένα ίδρυμα χωρίς εναλλακτικές επιλογές στέγασης,
- κανένας νέος άνθρωπος να μην καταλήγει άστεγος λόγω της μετάβασής του στην ενήλικη ζωή και στην ανεξάρτητη διαβίωση

3. ΕΝΕΡΓΕΙΑ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΣΕΠΗ ΜΑΣ, ΣΥΜΒΟΛΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ

Το ενεργειακό είναι ένα από τα κρισιμότερα ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα σήμερα. Γίνεται ολοένα και πιο ξεκάθαρη η ανάγκη για μια ενεργειακή επανάσταση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά ταυτόχρονα και την προστασία της δημόσιας υγείας, τη δημιουργία ανθρώπινων πόλεων, την ενεργειακή ανεξαρτησία, τη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας.

Στρατηγική επιδίωξη των Οικολόγων Πράσινων είναι η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε επίπεδα συμβατά με τη βιωσιμότητα και η παραγωγή της από ανανεώσιμες πηγές στη μικρότερη δυνατή απόσταση από τους τόπους κατανάλωσής της.

Αν και κρίσιμες αποφάσεις και δεσμεύσεις χρειάζονται σε παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο, η Αυτοδιοίκηση έχει καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια για αλλαγή του ενεργειακού μας μοντέλου.

Ιδιαίτερα μετά το ναυάγιο της Κοπεγχάγης και την ανάδειξη της απουσίας από πλευράς των αρχηγών κρατών κάθε πολιτικής βούλησης για δεσμεύσεις προς ένα βιώσιμο ενεργειακό μέλλον, είναι στα χέρια των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών να προχωρήσουν πέρα και μπροστά από τις επιλογές των κυβερνήσεων. Να υιοθετήσουν σε τοπικό επίπεδο δεσμεύσεις για μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να σχεδιάσουν μέτρα για την επίτευξή τους, με στρατηγικό στόχο τους Δήμους/Περιφέρειες μηδενικών εκπομπών.

Βασικοί άξονες της πολιτικής μας:

- 3.1. Μετατροπή των δημοτικών κτιρίων σε κτίρια μηδενικού ενεργειακού ισοζυγίου
- 3.2. Δημοτικό φωτισμό ελάχιστης ενεργειακής κατανάλωσης
- 3.3. Τεχνική και οικονομική υποστήριξη προς τους πολίτες για ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών και εγκατάσταση οικιακών συστημάτων ΑΠΕ
- 3.4. Ενεργειακά βέλτιστους οικοδομικούς κανονισμούς
- 3.5. Εγκατάσταση έργων ΑΠΕ μεσαίας-μεγάλης κλίμακας από δημοτική επιχείρηση

Στην κατεύθυνση αυτή είναι απαραίτητη η κατάστρωση ενός Περιφερειακού/Τοπικού Σχεδίου Δράσης που θα περιλαμβάνει αναλυτική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, καθορισμό μεσοπρόθεσμων και ενδιάμεσων στόχων, συγκεκριμενοποίηση επιμέρους μέτρων και πολιτικών μέσα από διαβούλευση, υλοποίηση των μέτρων, δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης/επαλήθευσης των αποτελεσμάτων και ενδεχόμενης αξιολόγησης και επανακαθορισμού των μέτρων και των στόχων.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να καταρτιστεί Τοπικό/Περιφερειακό πρόγραμμα «ΜΟΝΩΣΗ» για εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια. (Εξειδικευμένα κλιμάκια του δήμου/περιφέρειας δημιουργούνται σε κάθε δημοτική ενότητα, για δωρεάν καταγραφή των θερμικών απωλειών κάθε χώρου και πλήρη μελέτη θερμομόνωσης. Ο Δήμος/Περιφέρεια αναζητεί ευρωπαϊκούς πόρους για δωρεάν κάλυψη μέρους της δαπάνης και μεσολαβεί για χαμηλότοκη δανειοδότηση του υπόλοιπου).

- να γίνουν πρότυπα εξοικονόμησης και ορθολογικής αξιοποίησης της ενέργειας με ενεργειακές παρεμβάσεις σε όλα τα κτίρια και εγκαταστάσεις της πόλης.
- να τοποθετηθούν ηλιακοί θερμοσίφωνες σε όλα τα νέα κτίρια. Να δοθούν κίνητρα για προσαρμογή της χρήσης τους και στη θέρμανση των κτιρίων, με διευθέτηση των γραφειοκρατικών προβλημάτων. Παράλληλη ενθάρρυνση της χρήσης φυσικού αερίου αντί για πετρέλαιο, ως ηπιότερης περιβαλλοντικά, με ενεργοποίηση των κινήτρων που έχουν ήδη θεσπιστεί αλλά παραμένουν ανενεργά.
- να θεσπιστούν αυστηρές ενεργειακές προδιαγραφές στα νέα κτίρια, με άμεση εφαρμογή της σχετικής κοινοτικής οδηγίας που η χώρα μας καθυστερεί. Προώθηση βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και εφαρμογών όπως φωτοβολταϊκά και ήπια γεωθερμία για θέρμανση-ψύξη.
- να συνταχθεί Πρόγραμμα για "πράσινες στέγες" σε κατοικίες και δημοτικά κτίρια. Δημοτικό γραφείο πληροφόρησης και τεχνικής υποστήριξης καθώς και ένα πακέτο με κίνητρα (επιδοτήσεις, χαμηλότοκα δάνεια, μείωση δημοτικών τελών) για τους δημότες που θα θελήσουν να καλύψουν τις ταράτσες τους με πράσινο.
- να συνταχθεί αντίστοιχο πρόγραμμα και για «ηλιακές στέγες», με εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε ταράτσες κτιρίων. Παροχή από το Δήμο πληροφόρησης, τεχνικής υποστήριξης και κινήτρων.
- να δοθούν κίνητρα και για άλλες εφαρμογές με θεαματική εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια, όπως λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης ή ανεμιστήρες οροφής για καλοκαιρινή δροσιά.
- να συνεργαστούν οι φορείς της Αυτοδιοίκησης με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για ενεργειακές παρεμβάσεις σε μεγάλα κτιριακά συγκροτήματα, με μελέτες θερμομόνωσης, και πιθανής συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού, με ορισμό ενεργειακών υπεύθυνων και με καθορισμό δεσμευτικών στόχων.

Παράλληλα όμως υπάρχουν και άλλα πεδία για επείγουσες παρεμβάσεις:

- Συμμετοχή της Αθήνας σε όλα τα σχετικά διεθνή δίκτυα πόλεων κατά της κλιματικής αλλαγής, συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στις μεγαλουπόλεις των άλλων χωρών και μελέτη των δυνατοτήτων για αντίστοιχες εφαρμογές και στην Αθήνα.
- Συμμετοχή του δήμου, μόνου του ή σε συνεργασία με άλλους δήμους, σε εγκαταστάσεις ηλιακής και αιολικής ενέργειας. Φωτοβολταϊκά και ανεμογεννήτριες σε όλα τα δημοτικά κτίρια και τα σχολεία του δήμου.
- Για τις προμήθειες δημοτικών οχημάτων, βασικό κριτήριο η χαμηλότερη δυνατή κατανάλωση καυσίμου. Εκπαίδευση των οδηγών τους για χρήση με χαμηλή κατανάλωση. Πιλοτικές εφαρμογές βιοκαυσίμων και ηλεκτροκίνησης (από ανανεώσιμη ενέργεια).
- Για τα αεροπορικά ταξίδια δημοτικών παραγόντων, συμμετοχή του δήμου σε διεθνή προγράμματα που αντισταθμίζουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου με έργα εξοικονόμησης ενέργειας και παραγωγής της από ήπιες πηγές.
- Εξοπλισμός των σηματοδοτών με λυχνίες LED, που εξοικονομούν ενέργεια μέχρι 85%. Εφαρμογές ενεργειακής εξοικονόμησης και στο φωτισμό των δρόμων.
- Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των δημοτών για πρακτικά θέματα εξοικονόμησης, σε συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις και άλλους φορείς.
- Σύνδεση με τις πολιτικές του δήμου και σε άλλους τομείς που επηρεάζουν την κατανάλωση ενέργειας, όπως το κυκλοφοριακό, η ανακύκλωση και το πράσινο.
- Ειδικό δημοτικό γραφείο "Πράσινης Κατανάλωσης" για πληροφόρηση των δημοτών σε καταναλωτικά θέματα, ώστε να μπορούν να επιλέγουν για τις αγορές τους προϊόντα και υπηρεσίες φιλικότερες προς το περιβάλλον.
- Παραγωγή βιοαερίου από αστικά απόβλητα και απορρίμματα
- την εφαρμογή προγράμματος για χωριστή συλλογή των τηγανισμένων λαδιών, σε πρώτη φάση από καταστήματα φαγητού, για χρήση του ως βιοκαύσιμα σε δημοτικά οχήματα.

- Άρση της απαγόρευσης σε Αττική-Θεσσαλονίκη εγκατάστασης καυστήρων πέλλετς για συστήματα θέρμανσης
- Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για το πρώτο κτίριο που θα σχεδιαστεί για να παράγει (από ήπιες πηγές) περισσότερη ενέργεια από όση θα καταναλώνει.

4. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ

Οι Αρχές μας

Θεμελιώδες πλαίσιο της πολιτικής μας για τον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία), είναι η στροφή του προς την βιωσιμότητα και η αρμονική του συνύπαρξη με το ευρύτερο οικοσύστημα.

Πυλώνες της πολιτικής αυτής είναι : η αλλαγή προσανατολισμού από την ποσότητα στην ποιότητα, ο σεβασμός της γενετικής κληρονομιάς και η απόρριψη των μεταλλαγμένων, η υπεράσπιση της ποικιλότητας και της τοπικότητας των προϊόντων, η αξιοπρέπεια του παραγωγού και η υπεράσπιση του εισοδήματός του, η διαφάνεια και η χρηστή διοίκηση των συλλογικών φορέων των παραγωγών, η ασφάλεια και ποιότητα των τροφίμων.

Η γενικότερη αναζωογόνηση και βιώσιμη στροφή του πρωτογενούς μας τομέα οφείλουν να αποτελέσουν προτεραιότητα των νέων δήμων και περιφερειών τόσο γιατί η χώρα μας διαθέτει σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα (κλίμα, ποιότητα εδάφους, ποικιλία προϊόντων), όσο και για λόγους παραγωγικής συγκράτησης του πληθυσμού στην περιφέρεια.

Παρά ταύτα όμως είναι σαφής η έλλειψη **στρατηγικού προσανατολισμού της πρωτογενούς παραγωγής. Είναι σαφές ότι οι αγρότες βρίσκονται σε οικονομικό αδιέξοδο, αλλά και οι καταναλωτές πληρώνουν υψηλές τιμές αγοράς χωρίς να εξασφαλίζουν και ποιότητα.**

Η σοβαρή μείωση της παραγωγής και η απώλεια εισοδήματος για τους αγρότες αναδεικνύουν όχι μόνο τις διαρθρωτικές αδυναμίες, την κυριαρχία πελατειακών σχέσεων - διαφθοράς σε βάρος των πολλών αγροτών, την αποσάθρωση των διοικητικών δομών της χώρας αλλά και τις ευθύνες των κυβερνήσεων, των κατεστημένων κομμάτων και των εκπροσώπων τους στον αγροτικό χώρο. Μακρόχρονες καθυστερήσεις, αδιαφάνεια, κατασπατάληση πόρων σημαντικό μέρος των οποίων κατέληγαν σε νεοπλουτίστικη επίδειξη και κατανάλωση αλλά και η

απώλεια σημαντικών κοινοτικών πόρων έμειναν χωρίς καμία επίπτωση για τους υπεύθυνους και κράτησαν σε στασιμότητα τον πρωτογενή τομέα.

4.1. Η αλιεία δοκιμάζεται

Η αλιεία ως παραγωγικός τομέας δέχεται σοβαρά πλήγματα από την αυξανόμενη μείωση των ιχθυοαποθεμάτων, ως αποτέλεσμα τόσο των σοβαρών πιέσεων που δέχονται τα παράκτια ύδατα (ρύπανση και μόλυνση, επιχωματώσεις) όσο και από την υπεραλίευση που προκύπτει από την ευρεία χρήση καταστροφικών για το βυθό εργαλείων (μηχανότρατες, βιντζότρατες).

Οι Οικολόγοι Πράσινοι θεωρούν επιτακτική την ανάγκη διαχείρισης του αλιευτικού τομέα με σεβασμό προς το περιβάλλον, διασφαλίζοντας την οικολογική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα του κλάδου, αξιοποιώντας την υφιστάμενη νομοθεσία αλλά και παίρνοντας επιτέλους με παρρησία εκείνα τα πρόσθετα μέτρα που θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα στην αειφορία των αλιευτικών πόρων. Σημαντική στο πεδίο αυτό μπορεί να είναι η συμβολή των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης.

4.2. Γεωργία- Ανάγκη ενός ριζικά νέου προσανατολισμού

Οι Οικολόγοι Πράσινοι αγωνιζόμαστε για μια **νέα κατεύθυνση της γεωργίας και ουσιαστική συμβολή της αυτοδιοίκησης σ' αυτή.**

Η βαθιά κρίση θα πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για **σημαντικές αλλαγές στην πολιτική για τον αγροτικό τομέα και την ύπαιθρο συνολικότερα**, με διαφοροποίηση των σημερινών οργανωτικών, κοινωνικών και διοικητικών παραγόντων, της εκπαίδευσης και υποστήριξης των αγροτών.

Με δεδομένο ότι η γεωργία στη χώρα μας δεν μπορεί λόγω των περιορισμένων πεδιάδων και των μικρών εκμεταλλεύσεων να παράγει αγροτικά προϊόντα σε μαζική κλίμακα και χαμηλή τιμή, θα πρέπει να στραφεί στη μικρή, εξειδικευμένη και υψηλής

ποιότητας παραγωγή με βασική της κατεύθυνση τη βιολογική γεωργία. Αυτό απαιτεί σαφή πολιτικό σχεδιασμό και κατάλληλη υποστήριξη την οποία μπορεί να παρέχουν πέρα από τις κρατικές αρχές και οι δύο βαθμοί της αυτοδιοίκησης (με κύρια την περιφερειακή), αλλά και σχεδιασμένα προσπάθεια από τους ίδιους τους αγρότες και ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής (τυποποίηση, εμπορία, διαφήμιση, διανομή).. Παράλληλα, πρέπει να δοθούν κίνητρα για διασύνδεση της αγροτικής οικονομίας με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (αγροπεριβαλλοντικά σχέδια, προστασία και διαχείριση περιοχών NATURA, προστασία βιοποικιλότητας) καθώς και με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες όπως η αγροτική μεταποίηση, ο αγρο- και οικο-τουρισμός, για παραγωγή πράσινης ενέργειας από γεωργικά υπολείμματα και αξιοποίηση των ΑΠΕ για συμπληρωματικά εισοδήματα ή/και μείωση του κόστους για τους αγρότες καθώς και τη δημιουργία δικτύων παραγωγών-καταναλωτών. Κρίσιμος στα πεδία αυτά αναμένεται να είναι ο ρόλος της περιφερειακής και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Προωθούμε και υποστηρίζουμε μέτρα πολιτικής όπως:

- Ενίσχυση, με ολοκληρωμένο σχέδιο και εργαλεία, της βιολογικής γεωργίας, των τοπικών μικρών οικοτεχνιών, των αγροτουριστικών μονάδων και των τοπικών παραγωγικών πόρων. Δημιουργία ζωνών υποχρεωτικά βιολογικής καλλιέργειας γύρω από ποτάμια, λίμνες, και γενικά οικολογικά ευαίσθητες περιοχές και οικισμούς.
- Σύνδεση των ενισχύσεων σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις με όρους και υποχρεώσεις για τήρηση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών και ποιοτικών προδιαγραφών στην παραγωγή
- Τακτική και έγκαιρη εξόφληση του συνόλου των ενισχύσεων για όλους τους δικαιούχους και απόδοση ευθυνών σε όσους δεν ολοκλήρωσαν έγκαιρα το "αγροτικό κτηματολόγιο" και το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.. Αξιοποίηση των ευρωπαϊκών ρυθμίσεων που επιτρέπουν περιορισμένες εθνικές ενισχύσεις

- Κίνητρα για διασύνδεση της αγροτικής οικονομίας με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (αγροπεριβαλλοντικά σχέδια, προστασία και διαχείριση περιοχών NATURA, προστασία βιοποικιλότητας) καθώς και με δραστηριότητες όπως αγροτική μεταποίηση, αγρο- και οικο- τουρισμός, πράσινη ενέργεια από γεωργικά υπολείμματα, αξιοποίηση των ΑΠΕ για συμπληρωματικά εισοδήματα ή μείωση των εξόδων αγροτικής παραγωγής.
- Δημιουργία ανεξάρτητων δικτύων παραγωγής-διανομής- κατανάλωσης αξιοποιώντας, την υπάρχουσα σημαντική εμπειρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δίκτυα παραγωγών-καταναλωτών για απευθείας διακίνηση, χωρίς μεσάζοντες.
- Υποχρεωτική αναγραφή της προέλευσης των αγροτικών προϊόντων και θέσπιση φερέγγυων μηχανισμών επαλήθευσης. Στόχος είναι περισσότερη διαφάνεια για τους καταναλωτές και δυνατότητα επιλογής τοπικών προϊόντων που δεν έχουν διανύσει εκατοντάδες χιλιόμετρα για να φτάσουν στον τόπο κατανάλωσης. Για αυτό το λόγο στηρίζουμε και την προσπάθεια για αντίστοιχη αλλαγή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
- Μετατροπή των σημερινών λαϊκών αγορών σε αγορές αποκλειστικά αγροτών-παραγωγών.
- Διαφάνεια και δικαιοσύνη στις επιδοτήσεις.
- Άμεση καταβολή των οφειλομένων στους αγρότες για υλοποιημένα ευρωπαϊκά προγράμματα (Σχέδια βελτίωσης, νέοι αγρότες, Leader κλπ)
- Εισαγωγή των προϊόντων βιολογικής γεωργίας στα νοσοκομεία, παιδικούς σταθμούς και σχολεία στο πλαίσιο μιας πολιτικής "πράσινων δημόσιων προμηθειών".
- Να εξετασθούν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού οι συνθήκες εμπορίας όλων των αγροτικών προϊόντων με διαφάνεια και δημοσιοποίηση όλων των υποθέσεων
- Να υποστηριχτεί από ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις η συγκρότηση ενός ανεξάρτητου αγροτικού κινήματος.

- Αναθεώρηση του προγράμματος «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» με σημαντική αναδιανομή πόρων προς βιολογική γεωργία-κτηνοτροφία, αγροπεριβαλλοντικά μέτρα, ποιοτική γεωργία.
- Ειδική ενίσχυση για τις οικογένειες που μένουν σε χωριά μικρού πληθυσμού.
- Ταχεία χορήγηση του “ποιοτικού παρακρατήματος” με προτεραιότητα στις εκμεταλλεύσεις της βιολογικής γεωργίας και της ολοκληρωμένης διαχείρισης

4.3. Διατροφή- Ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα

Η Πράσινη οπτική για τα τρόφιμα δε μπορεί παρά να είναι ολιστική, δηλαδή να λαμβάνει υπόψη και να ενσωματώνει την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική διάσταση του προβλήματος στις προτεινόμενες πολιτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, οι Οικολόγοι Πράσινοι θεωρούμε ότι ορισμένοι βασικοί άξονες μιας Πράσινης Πολιτικής για τα τρόφιμα πρέπει να είναι:

Η ενίσχυση του τοπικού χαρακτήρα παραγωγής τροφής/ αποδυνάμωση του συγκεντρωτικού - βιομηχανικού μοντέλου -βιωσιμότητα υπαίθρου

Απαιτείται προσανατολισμός της παραγωγής, κατά προτεραιότητα, στις τοπικές ανάγκες. Στόχος αυτής της πολιτικής είναι η αποκέντρωση στην παραγωγή της τροφής, η ενίσχυση του τοπικού παραγωγού, η προώθηση ειδών που είναι πιο προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες (γενετική ποικιλία σπόρων και ζώων), η σύνδεση της τοπικής παραγωγής με άλλες δραστηριότητες (π.χ οικο-τουρισμός, αγροτουρισμός, πράσινη χημεία, παραγωγή ενέργειας για τοπικές ανάγκες από υπολείμματα καλλιεργειών) και η ταυτόχρονη αποδυνάμωση του συγκεντρωτικού βιομηχανικού τρόπου παραγωγής και διανομής της τροφής.

Προώθηση της Βιολογικής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.

Είναι αναγκαία η στροφή σε **ποιοτική και οικολογική αγροτική παραγωγή, η εφαρμογή καλών πρακτικών που προστατεύουν τα εδάφη και τη βιοποικιλότητα, εξοικονομούν νερό και ενέργεια, προστατεύουν τα νερά από τη ρύπανση με ελάχιστη η καθόλου χρήση λιπασμάτων /φυτοφαρμάκων,**

επιλέγουν καλλιέργειες προσαρμοσμένες στο τοπικό περιβάλλον και τελικά επιτυγχάνουν το ζητούμενο: ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν:

- Συνεχής εκπαίδευση και ενημέρωση των παραγωγών σχετικά με καινοτόμα προγράμματα, που εισάγουν και εδραιώνουν καλές γεωργικές/κτηνοτροφικές πρακτικές/λειτουργία ενός αποτελεσματικού σύστημα ελέγχου της χορήγησης και χρήσης φυτοφαρμάκων, ώστε να αποκλείεται η χρήση απαγορευμένων φυτοφαρμάκων και να προστατευθεί η υγεία τόσο των παραγωγών όσο και των καταναλωτών.
- Αξιοποίηση των αγροτικών/κτηνοτροφικών υπολειμμάτων είτε μέσω παραγωγής κομπόστ για τον εμπλουτισμό των εδαφών και την προστασία από διάβρωση, είτε μέσω της παραγωγής βιοκαυσίμων για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της αγροτικής παραγωγής.
- Υλοποίηση ολοκληρωμένων αγρο- περιβαλλοντικών σχεδίων για τη βιωσιμότητα της υπαίθρου, τον οικολογικό και αγροτικό τουρισμό και για να δοθεί προτεραιότητα στα συμφέροντα των μικρών αγροτών.
- Εκστρατείες ενημέρωσης του πολίτη για τα ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα, για την αξία των βιολογικών τροφίμων

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ: Τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση έχουν σοβαρές δυνατότητες συμβολής στην εναρμόνιση της πρωτογενούς παραγωγής με το οικοσύστημα, την υπεράσπιση της αξιοπρέπειας και του εισοδήματος του αγρότη, την παροχή ασφαλών και ποιοτικών τροφίμων στον παραγωγό.

5.ΤΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΩ ΑΠ ΟΛΑ Η ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Βασικό συστατικό της ποιότητας ζωής είναι η εξασφάλιση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας, με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες μετακίνησης των ανθρώπων για εργασία και ψυχαγωγία. Ανάλογα με τα χωροτακτικά δεδομένα στην περιοχή κατοικίας και την πυκνότητα πληθυσμού και δραστηριοτήτων καθορίζονται οι συνθήκες, αλλά και τα μέσα που διασφαλίζουν ικανοποιητική κινητικότητα για το σύνολο των πολιτών.

Καθοριστικός είναι ο ρόλος της δημόσιας συγκοινωνίας που αποτελεί την πρώτη επιλογή για τον κύριο όγκο των μετακινήσεων και όχι απλώς να καλύπτει τις ανάγκες όσων δεν έχουν δικό τους μεταφορικό μέσο. Για να είναι αποτελεσματική η συγκοινωνία, απαιτούνται ρυθμίσεις που να εμπεδώνουν την πρωτοκαθεδρία της στις μετακινήσεις των ανθρώπων, όπως δίκτυα λεωφορειοδρόμων, υποδομές σταθερής τροχιάς σε περιοχές πυκνοδομημένες ή με μεγάλο όγκο μετακινήσεων, μηχανισμούς προτεραιότητας έναντι των ιδιωτικών μέσων.

Εύλογο είναι επίσης να εξασφαλίζονται γι' αυτήν τεχνολογίες χαμηλότερης ενεργειακής κατανάλωσης και ρύπανσης, ώστε το περιβαλλοντικό αποτύπωμα να είναι το μικρότερο δυνατό, συχνότητα δρομολογίων που να καλύπτει τις ανάγκες και το κόστος για τους κατοίκους να είναι χαμηλότερο από αυτό των ιδιωτικών μετακινήσεων, με καθιέρωση ελκυστικών τιμών σε μόνιμους χρήστες τους (κάρτες απεριορίστων διαδρομών), τόσο στις μεγάλες πόλεις, όσο και σε περιφερειακά κέντρα. Και να καταστεί σαφώς, ότι το ιδιωτικό αυτοκίνητο είναι λειτουργικό μόνο όταν συμπληρώνει τη συγκοινωνία, το περπάτημα και το ποδήλατο.

Βασικοί άξονες της πολιτικής μας:

5.1. ΤΟ ΙΧ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ: ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

Η ιδιωτική αυτοκίνηση κατέχει σήμερα, νόμιμα ή παράνομα, ολόκληρο σχεδόν το διαθέσιμο χώρο της πόλης. Δυσχεραίνει στην πράξη κάθε άλλη μορφή μετακίνησης, αλλά παρόλα αυτά δεν είναι σε θέση να εξυπηρετηθεί ούτε η ίδια.

Δεκαετίες έργων υπέρ του ΙΧ, δεν έχουν καταφέρει να λύσουν το πρόβλημα, ούτε τον απεριόριστο χαμένο χρόνο απ' τις μετακινήσεις μας. Μόνη ρεαλιστική λύση είναι η απελευθέρωση ενός μέρους από το χώρο που κατέχει σήμερα το αυτοκίνητο, ώστε να υπάρξει επιτέλους διαθέσιμος ο απαραίτητος χώρος για τη δημόσια συγκοινωνία, το ποδήλατο και το περπάτημα.

Η ΙΧ κίνηση (κυκλοφορία και στάθμευση) δημιουργεί τεράστια προβλήματα, αφού ευθύνεται για το συντριπτικό μέρος της ρύπανσης στις πόλεις, είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρα και αντιπαραγωγική. Ο παραλογισμός της ανεξέλεγκτης παράνομης στάθμευσης δεν έχει να κάνει μόνο με την έλλειψη υπευθυνότητας πολλών οδηγών, αλλά και με την προσδοκία ότι κάπου θα βρουν να παρκάρουν. Για το κέντρο ειδικά των πόλεων και τις πυκνοδομημένες συνοικίες είναι πια ώρα να πούμε καθαρά την αλήθεια: η δωρεάν στάθμευση ΔΕΝ είναι πια εφικτή για όλους. Η πρόσβαση στις περιορισμένες διαθέσιμες θέσεις οφείλει να καθορίζεται με κριτήρια κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης και όχι με τη λογική του «όποιος προλάβει».

Μέτρα για τον περιορισμό των παρενεργειών της είναι η ελεγχόμενη στάθμευση για όλους (με απόλυτη προτεραιότητα στους μόνιμους κατοίκους) σε μια περιοχή και για τα σημεία εκείνα που δεν εμποδίζουν τη δημόσια συγκοινωνία και τη τροφοδοσία των καταστημάτων σε προσδιορισμένες ώρες και η πλήρης απαγόρευση της σε όλες τις βασικές αρτηρίες.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να επωμίζονται οι χρήστες ΙΧ το σύνολο του εξωτερικού κόστους της αυτοκίνησης,

- να επενδύεται, για κάθε ευρώ σε οδικά έργα, τουλάχιστο διπλάσιο ποσό για βελτίωση των βιώσιμων μέσων συγκοινωνίας (ποδηλασία, βάδισμα, δημόσια συγκοινωνία),
- να εφαρμόζονται πολιτικές με προοπτική για ολική απελευθέρωση των ευρύτερων κέντρων των πόλεων από τα ΙΧ, με πρώτα βήματα τον αποκλεισμό των οχημάτων 4Χ4 υψηλού κυβισμού και το κλείσιμο του ιστορικού κέντρου τους (εκτός του 1ου ΙΧ των κατοίκων),
- να προωθείται οργανωμένα η συλλογική χρήση του ΙΧ, όπου αυτό παραμένει απαραίτητο, με ανοικτούς καταλόγους ενδιαφερομένων σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα και αντίστοιχες υπηρεσίες στην τηλεφωνική γραμμή των Δήμων και την ιστοσελίδα τους.

5.2. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠ' ΤΑ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΑ

Στις πόλεις μας σήμερα το περπάτημα είναι υπόθεση για γερά νεύρα. Πεζοδρόμια και πεζόδρομοι καταλαμβάνονται από οτιδήποτε μπορεί να τα κάνει αδιάβατα ή και επικίνδυνα: παράνομη στάθμευση, βιαστικά μηχανάκια, βιτρίνες καταστημάτων, διαφημιστικές πινακίδες, υπαίθριες καφετέριες.

Ο παράλογος φόρος αίματος από τα τροχαία παραμένει στα ύψη, οι πεζοί αναγκάζονται να περπατούν ανάμεσα στα αυτοκίνητα, μεγάλες κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού (ΑΜΕΑ, γονείς με καροτσάκια μικρών παιδιών, ηλικιωμένοι) αδυνατούν να βγουν από το σπίτι τους ή κυκλοφορούν με εξαιρετική δυσκολία και κινδύνους.

Διεκδικούμε λοιπόν τους χώρους που ανήκουν σε όλους μας, ως πεζοί και πολίτες.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- να Διαπλατυνθούν όλα τα πεζοδρόμια στο ελάχιστο ελεύθερο πλάτος που προβλέπει ο νόμος, με σταθερά εμπόδια (αλλά όχι κάγκελα) για προστασία τους από την κατάληψη από τα ΙΧ.

- να κατασκευαστούν επιπλέον πεζοδρόμοι για δημιουργία ολοκληρωμένων δικτύων, συνδυασμένων με “πόλους έλξης μετακινήσεων” όπως φυσικές περιοχές, πάρκα και αρχαιολογικούς χώρους, αλλά και σχολεία, πλατείες και κοινωνικά – οικονομικά κέντρα.
- να διευρυνθούν τα πεζοδρόμια στις διασταυρώσεις, σε όλο το χώρο όπου βάσει του ΚΟΚ δεν επιτρέπεται η στάθμευση.
- να περιφρουρείται αποτελεσματικά ο χώρος των πεζών: δημοτική αστυνομία που να κάνει σωστά τη δουλειά της, με διαφανείς διαδικασίες για άμεση διεκπεραίωση κάθε τηλεφωνικής ή ηλεκτρονικής καταγγελίας πολιτών.
- να ενταχθούν οι σοβαρές παραβιάσεις πεζοδρομίων και πεζοδρόμων στο point system των οδηγών, ως πράξεις επικίνδυνης οδήγησης.
- να δημιουργούνται προσωρινά εφεδρικά πεζοδρόμια, παντού όπου σοβαρός λόγος επιβάλλει την προσωρινή κατάληψη του κανονικού πεζοδρομίου.
- να διαμορφώνονται κατάλληλα δίοδοι για συνεχή και ανεμπόδιστη κίνηση στα παιδικά καροτσάκια και τα άτομα με κινητικά προβλήματα.
- να φέρει ο Δήμος την Αστική ευθύνη για κάθε ατύχημα από κακή κατάσταση του πεζοδρομίου ή παράνομη κατάληψή του.
- να σχεδιάζονται οι χρήσεις γης έτσι, ώστε να είναι όσο γίνεται εγγύτερα στην κατοικία οι αποκεντρωμένες δυνατότητες για ψυχαγωγία, βόλτα, ψώνια, απασχόληση και άλλες εξυπηρετήσεις.
- να συγκεντρώνονται στο κέντρο της πόλης λειτουργίες που δε μπορούν να αποκεντρωθούν σε επίπεδο συνοικιών, ώστε να υπάρχει συγκοινωνιακή πρόσβαση.

5.3. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΦΙΛΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Το περπάτημα και το ποδήλατο μπορούν να γίνουν ελκυστικά, όταν έχουμε ασφαλή κίνηση, ευχάριστο περιβάλλον, εύλογες αποστάσεις και συνεκτικά δίκτυα.

Υποστηρίζουμε μέτρα όπως η καθιέρωση δρόμων ήπιας κυκλοφορίας με ανώτατο όριο ταχύτητας τα 30 χλμ/ώρα, εκτός από τις βασικές αρτηρίες και την αναθεώρηση του

Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας σε κατευθύνσεις φιλικές προς τους πεζούς και το ποδήλατο, με αιχμή την κατάργηση του τεκμηρίου υπαιτιότητας του πεζού για κάθε ατύχημα. Μια ολοκληρωμένη πολιτική για το ποδήλατο, θα το καταστήσει στη ζωή των πόλεων μέσο που θα καλύπτει σημαντικό μέρος από το ρόλο που διαδραματίζει σήμερα το μηχανοκίνητο δίκυκλο.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα σε πεζούς -ποδηλάτες, για ασφαλή πρόσβαση στις στάσεις της δημόσιας συγκοινωνίας και στις τοπικές εξυπηρετήσεις κάθε περιοχής.
- Να επανασχεδιαστούν δρόμοι και πεζοδρόμια, με γνώμονα την ασφαλή και ανεμπόδιστη κίνηση πεζών και ποδηλατών
- Να λυθεί σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα των υψηλών επιπέδων θορύβου στα οποία εκτίθενται περισσότερο οι μόνιμοι κάτοικοι
- Να δοθεί η δυνατότητα στο ποδήλατο να κινείται (και) αντίθετα στη ροή των αυτοκινήτων, σε μονόδρομους με όριο ταχύτητας τα 30 χλμ/ώρα, όπως και η υπό όρους κίνησή του σε πεζόδρομους περιοχών που δεν έχει προβλεφθεί δίκτυο ποδηλατοδρόμων.
- Να επιτραπεί η μεταφορά του ποδηλάτου στα συγκοινωνιακά μέσα, όπως ήδη γίνεται σε άλλες χώρες, όπως και η δημιουργία οργανωμένων και φυλασσόμενων χώρων στάθμευσης ποδηλάτων σε κεντρικά σημεία των πόλεων.
- Να δημιουργηθούν δίκτυα δωρεάν διάθεσης ποδηλάτων για χρήση από κατοίκους και επισκέπτες, όπως στην Κοπεγχάγη και άλλες ευρωπαϊκές πόλεις και μηδενική φορολογία στην αγορά και επισκευή τους.
- Να κατασκευαστούν δίκτυα σε περιφερειακό επίπεδο μη αστικής ποδηλασίας, ειδικά σε περιοχές φυσικού κάλλους ή πολιτιστικών μνημείων.
- Να υιοθετηθούν, στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, ο Χάρτης Δικαιωμάτων των Πεζών που έχει ψηφιστεί από το Ευρ. Κοινοβούλιο το 1988.

- Να σεσμευτούν ρητά οι αιρετοί ότι τουλάχιστον 50% των μετακινήσεών τους στην πόλη θα γίνονται με δημόσια συγκοινωνία, περπάτημα ή ποδήλατο.
- Να δημιουργηθεί δημοτικός στόλος ποδηλάτων για προαιρετική χρήση στις υπηρεσιακές μετακινήσεις των εργαζομένων του Δήμου.

6. ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βασικοί άξονες της πολιτικής μας:

6.1. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Ο ρόλος και η ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι να εφαρμόσει τη νομοθεσία (άρθρο 8 του νόμου 2939) με αποτελεσματικά προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης, με συμμετοχή της κοινωνίας με σαφείς δεσμευτικούς στόχους και χρονοδιαγράμματα.

Η πράσινη αυτοδιοικητική περιφέρεια πρέπει να έχει ως στόχο την μείωση των απορριμμάτων κατά 50% το 2012, ενώ μέχρι το 2020 στοχεύουμε να έχει επιτευχθεί η μηδενική παραγωγή αποβλήτων (zero waste). Επιλέγει να σταθεί δίπλα (και όχι μπροστά) στο οικολογικό κίνημα, στις κινήσεις πολιτών, για την λύση εκείνη που θα αντιμετωπίσει ορθά το πρόβλημα, με κοινωνική διαβούλευση και συναίνεση και προς όφελος της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Να προχωρήσουμε στην εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων – την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας – σε πράσινες θέσεις εργασίας. Στόχοι είναι κατά προτεραιότητα οι εξής: «Πρόληψη, μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση συσκευασιών, κομποστοποίηση των οργανικών, ασφαλής διάθεση του υπολοίπου σε χώρο υγειονομικής ταφής». Προτάσσουμε την κοινωνία των μηδενικών αποβλήτων, την κοινωνία της ανακύκλωσης. Προτάσσουμε την ανακύκλωση στην πηγή, την προώθηση προγραμμάτων κομποστοποίησης των βιοαποικοδομήσιμων οργανικών υλικών σε επίπεδο κατοικίας (οικιακή κομποστοποίηση), γειτονιάς (κοινοτική

κομποστοποίηση) και δήμου (δημοτική κομποστοποίηση) την εναλλακτική διαχείριση των υλικών εκσκαφών, οικοδομών και κατεδαφίσεων (μπάζα).

- να δημιουργηθούν κοινωνικές επιχειρήσεις επαναχρησιμοποίησης (ρούχων, οικιακού εξοπλισμού, συσκευών κ.ά.). Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται με την επαναχρησιμοποίηση είναι 50πλάσιες σε σχέση με την ταφή ή την καύση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της Φλαμανδίας όπου απασχολούνται 2.800 άτομα, σε 33 κέντρα επαναχρησιμοποίησης.
- να κλείσουν οριστικά και να αποκατασταθούν οι ανεξέλεγκτοι χώροι διάθεσης απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.). Όχι στην καύση απορριμμάτων. Οι Οικολόγοι Πράσινοι δεν θεωρούν λύση τη δημιουργία νέων χώρων ταφής ανεπεξέργαστων απορριμμάτων ούτε και την προωθούμενη κατασκευή βιομηχανικής εγκατάστασης καύσης αποβλήτων στη Θήβα από έναν από τους ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες της χώρας με αμφίβολες από άποψη διαφάνειας διαδικασίες (ΣΔΙΤ με τον ΕΣΔΚΝΑ χωρίς κάποιο διαγωνισμό) που θα καίει 800.000 περίπου τόνους αποβλήτων το χρόνο. Οι τεχνολογίες καύσης των απορριμμάτων παράγουν επικίνδυνα αέρια όπως διοξίνες, φουράνια, βαρέα μέταλλα και πολλές άλλες τοξικές ουσίες ακόμη και στις πλέον τεχνολογικά προηγμένες εκδοχές τους, συμβάλλουν πολύ περισσότερο στην παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου ενώ χρειάζονται και έναν ειδικό ΧΥΤΑ επικινδύνων αποβλήτων για την τοξική τέφρα που προκύπτει. Η καύση δημιουργεί μία (1) θέση εργασίας ανά 10.000 τόνους απορριμμάτων, όσο και οι ΧΥΤΑ, ενώ η επαναχρησιμοποίηση και εναλλακτική διαχείριση δημιουργούν 25-300 θέσεις εργασίας ανάλογα το προς διαχείριση υλικό! Τα εργοστάσια ενεργειακής αξιοποίησης (καύσης) αντιστρατεύονται τις πολιτικές μείωσης των απορριμμάτων και την ανακύκλωση καθώς χρειάζονται τεράστιες ποσότητες εύφλεκτων υλικών για να λειτουργούν χωρίς προβλήματα.
- να ενδυναμώσει ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων διαχείρισης απορριμμάτων. Εκστρατεία ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των πολιτών, ώστε να πετύχουμε δραστική μείωση του όγκου των απορριμμάτων προς τελική διάθεση. Ενθαρρύνουμε τη δουλειά που κάνουν

σε αυτή την κατεύθυνση περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί φορείς και ζητάμε να ενισχυθούν με κίνητρα και αντικίνητρα οι προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση. Σημαντικό ρόλο μπορεί και πρέπει να παίξει η εκπαιδευτική κοινότητα στην προσπάθεια ευαισθητοποίησης της κοινωνίας. Ουσιαστικό ρόλο των πολιτών του κάθε περιφερειακού διαμερίσματος στο καθαρισμό των χώρων μεταφόρτωσης απορριμμάτων(Σ.Μ.Α.), στην τοποθέτηση των κάδων ανακύκλωσης κ.α

- να χρησιμοποιηθούν τα οικονομικά εργαλεία για να πετύχουμε τη μείωση των απορριμμάτων. Προτείνουμε ένα σύστημα διαφοροποιημένης χρέωσης για τα απορρίμματα για τα νοικοκυριά και τους δήμους και χρηματοδότηση των δήμων ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις τους. Μια πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση και κίνητρα για τη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων και της ενέργειας, ώστε αν ένα προϊόν επιβαρύνει το περιβάλλον αυτό να αντανακλάται στην τιμή του. Ισχυρή φορολόγηση των ρυπογόνων μέσων τελικής διάθεσης (ΧΥΤΑ και καύσης), και ανάλογα όλων των υπηρεσιών διαχείρισης απορριμμάτων που δεν ενθαρρύνουν τη μείωση ή την ανακύκλωση.
- να λειτουργούν Προγράμματα συνεχούς ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών στα συστήματα διαχείρισης των απορριμμάτων καθώς επίσης στην ορθή καταναλωτική συμπεριφορά. Η ενημέρωση και η ατομική υπευθυνότητα των πολιτών, καθώς επίσης και η εξοικείωσή τους με την οικιακή κομποστοποίηση και την επιμελή διαλογή στην πηγή απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και πληροφόρηση.
- να γίνουν δράσεις και συνεργασίες που θα στοχεύουν στην μείωση της συσκευασίας στο εμπόριο καθώς επίσης στην εισαγωγή της πράσινης χημείας στη παραγωγική διαδικασία. Δεσμευόμαστε να προωθήσουμε με όλες μας τις δυνάμεις προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων που δίνουν απάντηση στην σημερινή οικονομική και περιβαλλοντική κρίση πετυχαίνοντας ταυτοχρόνως μείωση της ρύπανσης του εδάφους και των υπόγειων νερών την μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και την δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας.

6.2. ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ-ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΟΛΕΩΝ

A. Χωροταξία-Επέκταση Πόλεων

Η Ελλάδα έχει τρεις ιδιαιτερότητες: η πρώτη το ότι ο μισός σχεδόν πληθυσμός της συγκεντρώνεται στο πολεοδομικό συγκρότημα Αθηνών-Πειραιώς, η δεύτερη το ότι δεν έχει μεσαίου μεγέθους πόλεις, η τρίτη αφορά την εκτός σχεδίου δόμηση.

Οι ιδιαιτερότητες αυτές δημιουργούν σοβαρά προβλήματα σε όλη τη χώρα. Ο υδροκεφαλισμός της Αττικής και τα πολλά προβλήματά της, έχουν σαν επίπτωση τον μαρασμό της περιφέρειας.

Συγκεκριμένα, οι 26 μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας έχουν συνολικό πληθυσμό ~2.000.000 κατοίκων (το μισό πληθυσμό της Αθήνας). Από αυτές, μόνο η Θεσσαλονίκη ξεπερνά τους 500.000 κατοίκους, και 4 άλλες πόλεις (Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα, Βόλος) έχουν πληθυσμό μεταξύ 100.000 και 200.000 κατοίκων.

Αιτία υπήρξε η ραγδαία ανοικοδόμηση και η αστική εξάπλωση της Αθήνας που έγινε κύρια μετά το 1950 με εσωτερική μετανάστευση.

Ένας ευρύτερος χωροταξικός σχεδιασμός θα έπρεπε επομένως να έχει στόχο την αποκέντρωση και την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Παράλληλα, το σύνολο της ελληνικής επικράτειας κτίζεται «εκτός σχεδίου», κάτι που αποτελεί μεγάλη πηγή προβλημάτων σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές (δασικές εκτάσεις, προστατευόμενες περιοχές, περιοχές NATURA, αιγιαλός), σε τουριστικές περιοχές, σε ζώνες γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και σε αρχαιολογικούς χώρους. Η ελληνική ύπαιθρος κατακερματίζεται, το φυσικό τοπίο καταστρέφεται. Η διασπορά αυτή της δόμησης έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των δικτύων (οδικών, ενέργειας κλπ) και την άμετρη κατανάλωση των φυσικών πόρων.

Η κατάργηση επομένως της εκτός σχεδίου δόμησης είναι επείγουσα ανάγκη στη χώρα μας.

Πέρα από αυτά τα δύο βασικά προβλήματα, οι ελληνικές πόλεις αντιμετωπίζουν σοβαρά επί μέρους προβλήματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα προβλήματα αυτά είναι

ιδιαίτερα οξυμένα στα μεγάλα αστικά κέντρα αλλά αναπαράγονται σε όλες τις ελληνικές πόλεις (Έλλειψη δημόσιων, ελεύθερων χώρων για την συλλογική ζωή των πολιτών (πεζοδρόμια, πεζόδρομοι, πλατείες, παιδικές χαρές κλπ. Έλλειψη αστικού και περιαστικού πράσινου (πάρκα, άλση, λόφοι, δάση κλπ). Προβλήματα μετακίνησης: αυξημένοι χρόνοι μετακίνησης, ανύπαρκτοι ουσιαστικά χώροι μετακίνησης πεζών και ποδηλάτων, ελλείψεις στην ασφάλεια και την άνεση μετακίνησης, προβλήματα στάθμευσης. Αδυναμία διαχείρισης των απορριμμάτων. Και σαν αποτέλεσμα όλων των προαναφερθέντων, προβλήματα περιβαλλοντικά - αυξημένη ατμοσφαιρική και ηχητική ρύπανση (νέφος, θόρυβος), θερμικές νησίδες, πλημμύρες - αλλά και προβλήματα υγείας (αλλεργίες, αναπνευστικά, καρδιακά κλπ) με ιδιαίτερα σημαντικό λογιστικό και κοινωνικό κόστος για θεραπείες.

Ειδικά όσον αφορά την Αθήνα, πρέπει να σταματήσει άμεσα η επέκταση του υφιστάμενου πολεοδομικού συγκροτήματος. Και γενικότερα όμως είναι αναγκαίο να περιοριστούν οι επεκτάσεις πόλεων και οι όποιες επεκτάσεις σχεδίων πόλης να γίνονται μετά από σοβαρές μελέτες που να αποδεικνύουν την αναγκαιότητά τους. Μέχρι τώρα δυστυχώς οι επεκτάσεις αυτές ήταν αποτέλεσμα της πίεσης που ασκούσαν οι ιδιοκτήτες αυθαιρέτων και η ψηφοθηρική ικανοποίησή τους.

Πρέπει να γίνει πλέον συνείδηση ότι η άνευ λόγου επέκταση των σχεδίων πόλης σπαταλά φυσικούς πόρους εν ανεπάρκεια, δηλαδή το φυσικό έδαφος, το δάσος και τις γεωργικές καλλιέργειες. Η οικιστική πίεση μπορεί ν' αντιμετωπιστεί με την οικολογική αναβάθμιση του υφιστάμενου αστικού ιστού, και την αναβάθμιση και αξιοποίηση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης σε όλη την Ελλάδα.
- Καμία επέκταση του σχεδίου πόλης στην Αττική.
- Ολοκλήρωση των επεκτάσεων σχεδίου πόλης σε άλλες πόλεις της Ελλάδας μόνο μετά από μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης, σε συνδυασμό με τον χωροταξικό σχεδιασμό.

- Ολοκλήρωση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων σε όλη τη χώρα.
- Μείωση συντελεστών δόμησης κατά 10% στους υπάρχοντες συντελεστές δόμησης της Αττικής. Ιδιαίτερα στις περιοχές που έχουν δομηθεί τα τελευταία 25 χρόνια, λόγω των κλειστών ημιυπαίθριων, υπάρχει ήδη υπέρβαση της επιτρεπόμενης συνολικής δόμησης.
- Επείγουσα κατάρτιση των δασικών χαρτών.
- Προστασία των ορεινών όγκων και των ακτών και κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών.
- Καταγραφή των εγκαταλελειμμένων οικισμών της χώρας.
- Ανταλλαγή των εκτάσεων της Αττικής που διεκδικούνται από οικοδομικούς συνεταιρισμούς και βρίσκονται μέσα σε προστατευόμενες περιοχές με άλλες εκτάσεις, μη προστατευόμενες, εκτός Αττικής ή σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς.
- Μετεγκατάσταση όσων πυρόπληκτων είχαν αυθαίρετες πρώτες κατοικίες σε προστατευόμενες περιοχές, σε άδεια διαμερίσματα των πόλεων ή σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς της επαρχίας.

B. Ελεύθεροι Χώροι- Αστικό Πράσινο

Ο δημόσιος χώρος και η χρήση του αντικατοπτρίζουν τις κοινωνικές σχέσεις, τις κοινωνικές δομές, τον πολιτισμό, την οικονομία. Η μορφή και η χρήση των ελεύθερων δημόσιων χώρων της Ελλάδας αντικατοπτρίζουν την αποξένωση, την έλλειψη συλλογικότητας και πολιτισμού, τον καταναλωτισμό της κοινωνίας μας.

Ο «ελεύθερος» χώρος που κυριαρχεί στις ελληνικές πόλεις είναι ο δρόμος. Όλοι οι άλλοι, πλατείες, πάρκα, παραλίες, πεζοδρόμια, πεζόδρομοι, ποδηλατόδρομοι, λεωφορειόδρομοι και ΛΕΑ, συρρικνώνονται, καταπατώνται ή απλά δεν υπάρχουν. Οι ελεύθεροι χώροι και οι χώροι πρασίνου που αποτελούν τους κατεξοχήν τόπους επικοινωνίας, ψυχαγωγίας και πολιτιστικής δημιουργίας, συνεχώς μειώνονται. Πρώτα θύματά αυτής της απώλειας τα παιδιά, που στερούνται χώρους παιχνιδιού, και όσοι δεν μπορούν και δεν θέλουν να 'αγοράσουν' τη διασκέδαση.

Οι ελεύθεροι χώροι συνιστούν στην Ελλάδα ένα ιδιότυπο no man's land. Οι πολίτες τους θεωρούν δικούς τους μόνο όταν τους πληρώνουν ή τους καταπατούν. Οι δήμοι τους νοικιάζουν και αφήνουν τη συντήρησή τους σε όποιον τους εκμεταλλεύεται. Ή εκχωρούνται σε διάφορους φορείς ή ιδιώτες για «ανάπτυξη». Είμαστε η μόνη χώρα που δίνει τους αστικούς και περιαστικούς ελεύθερους χώρους ή χώρους πράσινου σε ιδιώτες για δόμηση και εκμετάλλευση.

Στην Ελλάδα ο ελεύθερος δημόσιος χώρος εμπορευματοποιείται, καταπατείται ή εγκαταλείπεται.

Η έλλειψη ελεύθερων δημόσιων χώρων δημιουργεί πολλά προβλήματα: οικονομικά (ο πολίτης αναγκάζεται να πληρώνει για τον ελεύθερο χώρο. Πολλοί θεωρούν αυτονόητο ότι η ποιότητα των ελεύθερων χώρων προϋποθέτει την περίφραξή τους και την ύπαρξη κάποιου εισιτηρίου πρόσβασης σε αυτούς), κοινωνικά (λείπει ο χώρος της αυθόρμητης κοινωνικοποίησης. Οι φτωχότεροι πολίτες, χαμηλόμισθοι, ηλικιωμένοι και πολυμελείς οικογένειες, περιορίζονται στα σπίτια τους), υγείας (οι πολίτες σπάνια περπατούν, κάνουν ποδήλατο, τρέχουν κλπ με αποτέλεσμα σειρά παθήσεων: καρδιοπάθειες, διαβήτης, αγγειακά νοσήματα, οστεοπόρωση, παχυσαρκία, κατάθλιψη κλπ), ασφάλειας (οι πεζοί και οι ποδηλάτες κινδυνεύουν από την παράνομη στάθμευση και την παραβατικότητα των οδηγών σε μονόδρομους, πεζόδρομους, πεζοδρόμια, φανάρια, διαβάσεις πεζών. Οι ελεύθεροι δημόσιοι χώροι είναι επικίνδυνοι λόγω κακής συντήρησης ή κακού φωτισμού. Όλα αυτά περιορίζουν την κινητικότητα των ευπαθών ομάδων, ηλικιωμένων, παιδιών, και Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες), αισθητικά, περιβαλλοντικά.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Άμεση και σημαντική αύξηση του αστικού και περιαστικού πράσινου σε όλες τις πόλεις, με φύτευση των πεζοδρόμων, των πλατειών, των πεζοδρομίων, των πάρκων, των ορεινών όγκων, αλλά και των ακαλύπτων και των πρασιών των κτιρίων, και των αυλών των σχολείων.
- Ενοποίηση των ακαλύπτων για διαμόρφωση μικρών χώρων πράσινου ή παιγνιδιού για παιδιά. Αντίστοιχα άνοιγμα όλων των ακαλύπτων των δημοσίων

κτιρίων (υπουργεία, δημόσιοι οργανισμοί κλπ) και διαμόρφωσή τους σε χώρους πράσινου.

- Άμεση εφαρμογή των σχεδίων των Μητροπολιτικών Πάρκων (Γουδή, Ελληνικό και Ελαιώνα) στην Αττική.
- Αξιοποίηση των χώρων των στρατοπέδων που βρίσκονται μέσα στον αστικό ιστό για τη διαμόρφωση νέων χώρων πράσινου. Αντίστοιχη αξιοποίηση των πρώην βιομηχανικών περιοχών και των ερειπωμένων κτιρίων.
- Καταγραφή των εγκαταλελειμμένων κτηρίων για αγορά/απαλλοτρίωση, ανακαίνιση και επανάχρηση. Στέγαση των αναγκών σε κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές στα κτίρια αυτά κατά προτεραιότητα.
- Δημιουργία νέων δημόσιων χώρων (πάρκα, πλατείες, παραλίες, ρέματα, παραποτάμια άλση, πεζόδρομοι, πεζοδρόμια, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας) και περιφρούρηση των ήδη υπαρχόντων. Προσεκτικός σχεδιασμός και καλή συντήρησή τους. Αύξηση του πλάτους των πεζοδρομίων και οργάνωση των λειτουργιών τους (πράσινο, σήμανση, διαφήμιση, στάσεις κλπ).
- Περιορισμός της παραχώρησης ελεύθερων δημόσιων χώρων σε ιδιώτες.

6.3. Διαχείριση Υδάτων

6.4. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΖΩΩΝ

Ο σεβασμός για τις άλλες μορφές ζωής είναι δείκτης για τις αξίες του πολιτισμού μας. Τα ζώα που ζουν στις πόλεις και στην ύπαιθρο έχουν ανάγκη από καταφύγιο, τροφή αλλά και αποφυγή κάθε απάνθρωπης μεταχείρισης. Οι Δήμοι και οι Νομαρχίες μπορούν να έχουν πολύπλευρο ρόλο σε συνεργασία με τις διάφορες ΜΚΟ και φορείς που ασχολούνται με θέματα ζώων.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Αυστηροί έλεγχοι για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων στα pet shops που εμπορεύονται ζώα και αποκλεισμός της δυνατότητας να εκθέτουν ζώα στο πεζοδρόμιο. Νέες άδειες μόνο για καταστήματα που δεν θα εμπορεύονται ζώα με απώτερο στόχο να σταματήσει η εμπορευματοποίηση των ζώων.
- Αυστηροί έλεγχοι για την τήρηση της απαγόρευσης εμπορίας κάθε είδους ζώων από πλανόδιους και υπαίθριους πωλητές.
- Τερματισμός των εκθέσεων με ζώα που παραβιάζουν τις προδιαγραφές για τη στοιχειωδώς ανεκτή διαβίωση των ζώων.
- Έλεγχοι από τις Νομαρχίες για την παράνομη εκτροφή ζώων.
- Δέσμευση των Δήμων ότι δεν θα δέχονται τσίρκο με ζώα στα όριά τους.
- Μέτρα κατά της θανάτωσης ζώων με δηλητηριασμένα δολώματα «φόδες». Περιορισμοί διακίνησης στις ουσίες που χαρακτηρίζονται τοξικές από τον ΕΟΦ και το Γενικό Χημείο του Κράτους, καταγραφή των στοιχείων των αγοραστών, ολική απαγόρευση για όσες ουσίες δεν είναι απόλυτα απαραίτητες για άλλες χρήσεις. Εντατικοί έλεγχοι από τις Νομαρχίες σε φυτώρια και όσους εμπορεύονται φυτοφάρμακα (γεωπόνοι) για τον εντοπισμό παράνομων σκευασμάτων. Απαγόρευση της πώλησης σκευασμάτων που σκοτώνουν ζώα (ποντικοφάρμακα) από supermarkets και μη εγκεκριμένα καταστήματα.
- Δημιουργία ειδικής υπηρεσίας του δήμου με συνολική ευθύνη για τα θέματα ζώων, όπως ορίζει ο Νόμος 3170/2003. Συνεργασία με τις επίσημες φιλοζωικές οργανώσεις (π.χ. στις επιτροπές παρακολούθησης για προγράμματα στείρωσης αδέσποτων).
- Καθορισμός αρμοδιοτήτων για τη Δημοτική Αστυνομία σχετικά με τις κακοποιήσεις και δηλητηριάσεις ζώων και με σχετικές καταγγελίες. Επιβολή προστίμων και μέριμνα ώστε οι κηδεμόνες των ζώων να θεωρούνται υπεύθυνοι για τυχόν ζημιές και τραυματισμούς που μπορεί να προκάλεσαν τα ζώα τους. Έλεγχος σήμανσης δεσποζόμενων ζώων.
- Ανάληψη καθηκόντων από την αγροφυλακή και δασοφυλακή σχετικά με τα ζώα στην ύπαιθρο. Έλεγχο σήμανσης για τα δεσποζόμενα ζώα (κυνηγών και κτηνοτρόφων), έλεγχο περιπτώσεων κακοποιήσεων, κ.α.

- Δημοτικά προγράμματα στείρωσης αδέσποτων σε μόνιμη βάση, με όλες τις προδιαγραφές του νόμου και πάντα σε συνεργασία με φιλοζωικές οργανώσεις.
- Δημιουργία δημοτικών κτηνιατειών (όπου δεν υπάρχουν), με έμφαση στα αδέσποτα. Με συμβολική τιμή θα μπορούσαν να παρέχουν κάποιες υπηρεσίες (εμβολιασμούς, στείρωσεις, αποπαρασιτώσεις) και για τα δεσποζόμενα ζώα σε κηδεμόνες με χαμηλό εισόδημα.
- Εξοπλισμός των δημοτικών κτηνιατειών με ασθενοφόρα, που θα μεταφέρουν τα άρρωστα και τραυματισμένα ζώα και θα περισυλλέγουν τα νεκρά θύματα τροχαίων ατυχημάτων.
- Αποτελεσματική οργάνωση της βάσης δεδομένων με τα μικροτσίπ για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση των δεσποζόμενων σκύλων, σε συνεργασία με τον Πανελλήνιο Κτηνιατρικό Σύλλογο, ώστε να γίνεται εφικτή η ανεύρεσή τους όταν χάνονται ή πέφτουν θύματα κλοπής. Τακτική αναφορά στις αντίστοιχες Νομαρχίες και συνεργασία με τις τοπικές φιλοζωικές οργανώσεις.
- Ευαισθητοποίηση των κηδεμόνων ζώων, σε συνεργασία με ζωοφιλικές οργανώσεις, για την καθαριότητα και την υγιεινή των δημόσιων χώρων της πόλης. Τα πρόστιμα για περιπτώματα στο δρόμο να χρησιμοποιούνται σε προγράμματα προστασίας των αδέσποτων ζώων.
- Ειδικοί χώροι στα πάρκα για αφόδευση σκύλων. Δωρεάν διάθεση σακουλών μιας χρήσης από αυτόματα μηχανήματα σε πολυσύχναστους δημόσιους χώρους, όπως γίνεται σε αρκετές ευρωπαϊκές πόλεις. Επιβολή προστίμων σε κηδεμόνες που αδιαφορούν για τα περιπτώματα των ζώων τους.
- Δυνατότητα μεταφοράς ζώων συντροφιάς με τα μαζικά μέσα μεταφοράς, με παράλληλα μέτρα για να μην ενοχλούνται οι άλλοι επιβάτες.
- Στους αρχαιολογικούς χώρους, η κατάργηση της χρήσης ζιζανιοκτόνων μπορεί να σταματήσει τις μαζικές δηλητηριάσεις πουλιών. Πάρκα, ρέματα και αρχαιολογικοί χώροι μπορούν να προσφέρουν καταφύγιο σε πουλιά με τη φύτευση σποροφόρων φυτών για την τροφή τους.
- Καμία έκδοση νέας άδειας για καταστήματα γουναρικών.

- Αυστηροί και συστηματικοί έλεγχοι των εκτροφείων γουνοφόρων ζώων στη Δυτική Μακεδονία από τα αρμόδια τμήματα των Νομαρχιών.
- Έλεγχοι σε όλους τους δίαυλους διακίνησης ειδών άγριας ζωής σχετικά με την ύπαρξη συνοδευτικών πιστοποιητικών που προβλέπει η συνθήκη CITES.
- Ίδρυση περιφερειακών κέντρων Περιήθαψης Άγριων Ζώων σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις.
- Μαθήματα φιλοζωίας και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία που παράλληλα με την προώθηση της φυτικής διατροφής, θα συμβάλλουν στην αρμονική συνύπαρξη με τα ζώα. Διάθεση χορτοφαγικών υγιεινών επιλογών στα κυλικεία των σχολείων.
- Ενημερωτικές εκστρατείες για τα οφέλη της φυτικής διατροφής, ενέργεια η οποία συνδέει την προστασία των ζώων με θετικά αποτελέσματα για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.
- Διοργάνωση σεμιναρίων και εκδηλώσεων για την ευαισθητοποίηση των δημοτών σε θέματα ζώων. Έκδοση φυλλαδίων ενημέρωσης των δημοτών για τις υποχρεώσεις τους απέναντι στα ζώα και τις ποινές που προβλέπει ο Νόμος. Η προώθηση του εθελοντισμού μπορεί να βοηθήσει ουσιαστικά τις υπάρχουσες δομές όπου υπάρχει άμεση ανάγκη από εθελοντική προσφορά.

7. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Για την οικολογική σκέψη η αυτοδιοίκηση αποτελεί το φυσικό κύτταρο της δημόσιας ζωής.

Η δραστηριοποίηση για τα τοπικά ζητήματα είναι η αφετηρία της ενεργοποίησής μας ως πολιτών για μια ισορροπημένη και βιώσιμη κοινωνία, που θα στηρίζεται στην αειφορία και στην τοπικότητα σε ό,τι αφορά την παραγωγή και στην κοινωνική αλληλεγγύη σε ό,τι αφορά τις ανθρώπινες σχέσεις, που θα θέτει ως άμεση προτεραιότητα την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού, του περιαστικού και του αστικού περιβάλλοντος, και θα προωθεί τη συμμετοχή των πολιτών ενισχύοντας τους άμεσους δημοκρατικούς θεσμούς.

Το οικολογικό όραμα για την αυτοδιοίκηση απαιτεί ισορροπημένη και βιώσιμη κοινωνία, με ζωντανή ύπαιθρο και συνεκτικές πόλεις σε ανθρώπινα μεγέθη. Αυτοδιοίκηση με ευρείες τοπικές αρμοδιότητες και άμεση συμμετοχή των πολιτών, με διαφανείς και αποκεντρωμένους θεσμούς, με ισχυρή κοινωνική συνοχή χωρίς αποκλεισμούς και με σχέσεις συνεργασίας τόσο μεταξύ των δήμων, όσο και με την περιφέρεια.

Επιδίωξή μας είναι μια αυτοδιοίκηση ισχυρή, διαφανής και συμμετοχική, θωρακισμένη με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο που θα εξασφαλίζει τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ αυτής κεντρική εξουσία περιορισμένη σε επιτελικό ρόλο, καθώς και μια νέα σχέση συνεργασίας μεταξύ τους.

Βασικοί άξονες της πολιτικής μας:

7.1. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μέχρι σήμερα το σύστημα διακυβέρνησης στην αυτοδιοίκηση "χτιζόταν" γύρω από την έννοια του «τοπικού άρχοντα»: ο εκλεγμένος δήμαρχος είχε πάντα πλειοψηφία δημοτικών συμβούλων από το ψηφοδέλτιό του, όριζε και "έπαυε" ο ίδιος τους

αντιδημάρχους, έλεγχε κατά πλειοψηφία και τα διαμερισματικά συμβούλια ακόμη κι αν εκεί είχε την πλειοψηφία η αντιπολίτευση.

Δυστυχώς με το νομοσχέδιο "Καλλικράτης" που κατατέθηκε στη Βουλή πρόσφατα δε φαίνεται ν' αλλάζει η κατάσταση.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Ενίσχυση της συλλογικότητας στη διοίκηση των Περιφερειών/Δήμων. Κύριο εκλεγμένο όργανο να είναι το Περιφερειακό/Δημοτικό συμβούλιο, που αποτυπώνει καλύτερα τη βούληση των πολιτών και τις κοινωνικές αντιθέσεις από ό,τι ένα μονοπρόσωπο όργανο όπως ο Περιφερειάρχης / Δήμαρχος.
- Έμμεση εκλογή του Περιφερειάρχη/Δημάρχου και των αντιπεριφερειάρχων / αντιδημάρχων απ' το Περιφερειακό/Δημοτικό συμβούλιο (με δικλείδες για αποφυγή ακυβερνησίας) και να λογοδοτούν σ' αυτό. Να δοθεί και πάλι η δυνατότητα να εκλέγονται αντιδήμαρχοι και από τη μειοψηφία, εφόσον συμφωνεί και η ενδιαφερόμενη παράταξη.
- Εκλογή των Περιφερειακών/Δημοτικών συμβουλίων με απλή αναλογική
- Ψηφοδέλτια χωρίς υποχρέωση να συμπληρώνουν πλήρη αριθμό υποψηφίων
- Μετεκλογικές συνεργασίες σε προγραμματική βάση
- Όριο στις συνεχόμενες θητείες
- Χειραφέτηση των τοπικών κοινοτήτων ως ενίσχυση της τοπικής διάστασης: δεν αφορά μόνο τους μεγάλους αστικούς δήμους, αλλά και κάθε δήμο που περιλαμβάνει πάνω από έναν οικισμούς. Θέλουμε τη διατήρηση της ιστορικότητας κάθε χωριού και είμαστε αντίθετοι στην επιβολή διοικητικά προσδιορισμένων ονομασιών στους δήμους αντί για τα ιστορικά τους ονόματα. Τα δημοτικά διαμερίσματα να γίνουν «μικροί δήμοι» με ουσιαστικές αρμοδιότητες και με εκλογή των διαμερισματικών συμβούλων σε χωριστή αυτοτελή κάλπη, με απλή αναλογική.
- Νομοθετική ικανότητα της Περιφέρειας χωρίς να αντιβαίνει την εθνική νομοθεσία

- Δικαιοδοσία της Περιφέρειας σε διασυνοριακά ζητήματα “Χαμηλής Πολιτικής”
- Ισότιμη και αλληλοσυμπληρούμενη σχέση των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης
- Υπολογισμός της λευκής ψήφου στην κατανομή των εδρών των συμβουλίων.

7.2. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Σε αρκετές περιπτώσεις, ιδίως για δημάρχους με πολλές θητείες στην εξουσία, διαμορφωνόταν μια κουλτούρα αυθαιρεσίας και αδιαφάνειας θεωρώντας ότι ένας τοπικός άρχοντας κρίνεται αποκλειστικά από την ικανότητά του να επανεκλέγεται και να μη λογοδοτεί πουθενά. Αποτέλεσμα, στις εκθέσεις του Συνήγορου του Πολίτη, οι δήμοι και οι νομαρχίες να κατέχουν την πρώτη θέση σε αναφορές για περιστατικά κακοδιοίκησης.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Τα δημοτικά μέσα ενημέρωσης και οι ιστοσελίδες των Περιφερειών/Δήμων, να είναι ανοικτά στις απόψεις των δημοτών και των παρατάξεων, με έλεγχο για την τήρηση των κανόνων της αμεροληψίας.
- Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης να είναι Ανεξάρτητη Αρχή, ως περιφερειακό παράρτημα του Συνηγόρου του Πολίτη.
- Προσλήψεις μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με αυξημένη πλειοψηφία και με κριτήρια προκαθορισμένα επίσης με αυξημένη πλειοψηφία.
- Οικονομική αυτοτέλεια της αυτοδιοίκησης κατοχυρωμένη θεσμικά, με μέρος των δημόσιων εσόδων να παραμένει στην Περιφέρεια/Δήμο όπου εισπράχθηκε και με παράλληλη πρόβλεψη επιπλέον αναδιανομής προς τους φτωχότερους Δήμους και Περιφέρειες.
- Οι επιπλέον χρηματοδοτήσεις να συνδέονται με την επιτυχία ή αποτυχία κάθε δήμου σε συγκεκριμένους στόχους από το Επιχειρησιακό Περιβαλλοντικό του Πρόγραμμα.

- Δημοσιοποίηση των εκκαθαριστικών της Εφορίας των 3 τελευταίων ετών, των υποψηφίων για αυτοδιοικητικές θέσεις
- Δημόσια παρακολούθηση συνεδριάσεων δημοτικών/περιφερειακών συμβουλίων μέσω web tv.
- Υιοθέτηση του θεσμού του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού στο πλαίσιο της υλοποίησης έργων της Αυτοδιοίκησης.

7.3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ

Ως ενίσχυση επίσης της άμεσης δημοκρατίας με στόχο τη διαφάνεια θα μπορούσε να είναι η συμμετοχή των πολιτών σε ανοικτές θεματικές επιτροπές στο πλαίσιο του δήμου.

Μια τέτοια συμμετοχή δεν δικαιώνει μόνο όσους πιστεύουν στις αξίες της άμεσης δημοκρατίας, αλλά αναβαθμίζει τη λειτουργία των δήμων και από καθαρά πρακτική άποψη κατοχυρώνοντας μεγαλύτερο βαθμό διαφάνειας και δημόσιου ελέγχου, ανάλογο με το ποσοστό εκείνων που παρακολουθούν στενά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εκπαιδύοντας μεγάλο αριθμό πολιτών στη λειτουργία και τις απαιτήσεις της αυτοδιοίκησης, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητες να προέλθουν από αυτούς ικανοί και πολυεπίπεδα μορφωμένοι αιρετοί.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν σήμερα:

- Οι πολίτες να ψηφίζουν εκεί όπου πραγματικά ζουν, ώστε να έχουν λόγο για τις αποφάσεις που επηρεάζουν την καθημερινή τους ζωή.
- Όλες οι αποφάσεις, οι συνεδριάσεις και οι διαδικασίες του δήμου να είναι προσιτές στους πολίτες από το διαδίκτυο.
- Η διαβούλευση με τους πολίτες, διαδικτυακή ή με ηλεκτρονικά συστήματα σε δημόσιους χώρους, να γίνει βασικό στοιχείο της λειτουργίας των δήμων.
- Απευθείας συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές τους υποθέσεις. Υπογραφές σημαντικού αλλά ρεαλιστικού ποσοστού πολιτών πρέπει να αρκούν για τη

διεξαγωγή τοπικού δημοψηφίσματος, αυστηρά για αρμοδιότητες του δήμου. Χρειάζεται να ενεργοποιηθούν και οι διατάξεις που προβλέπουν υποχρεωτική συζήτηση στο δημοτικό ή διαμερισματικό συμβούλιο για αιτήματα ή προτάσεις 25 τουλάχιστον πολιτών. Απαραίτητη είναι επίσης πρόβλεψη και για δημοψηφίσματα σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος ή γειτονιάς.

- Συνοικιακές συνελεύσεις και συμβούλια γειτονιάς, που προβλέπονται ήδη από τη νομοθεσία χωρίς ουσιαστικά να λειτουργούν, χρειάζεται να αποκτήσουν πραγματική υπόσταση, στα πλαίσια θεσμών όπως ο «συμμετοχικός προϋπολογισμός» για τις επενδύσεις και τα έργα του δήμου ή τα «τοπικά σχέδια βιωσιμότητας» (Agenda 21).
- Το παράβολο για την υποβολή υποψηφιότητας θα πρέπει να μειωθεί προκειμένου να ενθαρρύνεται το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και να μην αντιμετωπίζεται η υποψηφιότητα ως ανεπιθύμητη επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών.

8. Υγεία

Θέλουμε μια Τοπική Αυτοδιοίκηση που θα βάλει την υγεία των πολιτών και του περιβάλλοντος σε πρώτο πλάνο.

Για τους Οικολόγους Πρασίνους, η υγεία είναι εγγενή μέρος του σύνθετο δίκτυο αέρα, νερού, ζώων, φυτών, και όλων των άλλων μορφών ζωής στη βιόσφαιρα. Τα πάντα είναι αλληλεξαρτώμενα. Αναγνωρίζουμε επίσης ότι η υγεία δεν είναι απλά η απουσία αρρώστιας η αναπηρίας, αλλά, όπως ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η κατάσταση πλήρους σωματικής, ψυχολογικής και κοινωνικής ευεξίας.

Το επίπεδο υγείας ενός ατόμου επηρεάζεται από πλήθος παραγόντων όπως το περιβάλλον στον οποίο ζει και εργάζεται, το εισόδημα που απολαμβάνει, η εκπαίδευση του, αν έχει εργασία η είναι άνεργος, το είδος και η διάρκεια της εργασίας του, η κατοικία του, το επίπεδο των υγειονομικών υπηρεσιών και ο βαθμός πρόσβασης σε αυτές, η οικογενειακή του κατάσταση, η στήριξη από την ευρύτερη κοινότητα. Παίζει επίσης σημαντικό ρόλο ο τρόπος ζωής του (κάπνισμα, διατροφή, φυσική άσκηση, χρήση εθιστικών ουσιών κλπ.)

Η πολιτική υγείας των Οικολόγων Πράσινων, οφείλει να εγγυάται το δικαίωμα σε κάθε άνθρωπο που ζει στην ελληνική επικράτεια (και όχι μόνο), άσχετο με την εθνικότητα, φύλο, ηλικία η εισόδημα του, να απολαμβάνει το υψηλότερο εφικτό επίπεδο σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής υγείας.

Μία οικολογική πολιτική υγείας δεν περιορίζεται μόνο στη παροχή υψηλό επίπεδο υπηρεσιών υγείας, αλλά περιλαμβάνει την προαγωγή και προστασία της υγείας του πληθυσμού, την πρόληψη και θεραπεία ασθενειών, την αποκατάσταση αυτών που πάσχουν από ασθένειες, όπως και την προστασία του περιβάλλον στον οποίο ζουν και εργάζονται.

8.1. Πρόληψη

Για τους ΟΠ πολιτική υγείας δεν σημαίνει μόνο περίθαλψη αλλά και πρόληψη. Δεν είναι δυνατόν να αναπτύξουμε εδώ όλους τους τομείς όπου πιστεύουμε ότι η ΤΑ θα

πρέπει να δράσει για την προαγωγή της υγείας, αλλά ορισμένα παραδείγματα, θα δείξουν πως η ΤΑ μπορεί να σώσει ζωές.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν :

- Καθαρό νερό από την βρύση είναι πρώτη ανάγκη για την υγεία, και το δικαίωμα κάθε πολίτη.
- Η χώρα μας είναι στη σχεδόν χειρότερη κατάσταση στην Ευρώπη σε σχέση με θανάτους στο δρόμο (μας ξεπερνά μόνο η Πορτογαλία). Η εφαρμογή μειωμένης ταχύτητας, η απαγόρευση του παράνομου parking, η καλή κατάσταση στους δρόμους κλπ μειώνουν τους θανάτους από ατυχήματα στο δρόμο.
- Η παχυσαρκία αυξάνει το κίνδυνο από ευρύ φάσμα παθήσεων όπως υπέρταση, καρδιολογικές παθήσεις και καρκίνο. Εκτός από την σωστή διατροφή του ατόμου, ασφαλή πεζοδρόμια, πεζόδρομους, ποδηλατοδρόμους, ενθαρρύνουν το περπάτημα και το ποδήλατο για τις καθημερινές μετακινήσεις.
- Μέσα μαζικής μεταφοράς, πράσινους χώρους αναψυχής, αθλητικούς χώρους κλπ ενθαρρύνουν επίσης την φυσική άσκηση, και βελτιώνουν την ψυχική υγεία.
- Η προστασία του πρασίνου, δημιουργία πάρκα και φύτευση δένδρων βοηθά στον καθαρό αέρα, στη κλιματική αλλαγή και στη ψυχική υγεία.
- Τα παραπάνω μέτρα μειώνουν επίσης τα καυσαέρια από ιδιωτικά αυτοκίνητα.
- Υγιεινές συνθήκες εργασίας έχουν κεντρική σημασία για τους εργαζομένους. Κάθε δήμος οφείλει να δώσει έμφαση στις συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων του. Η συνεργασία της ΤΑ με τοπικούς επιχειρηματίες, θα μπορούσε επίσης να βελτιώνει την υγεία στο χώρο της εργασίας στο ιδιωτικό τομέα.
- Πεζοδρόμια με τρύπες, και κτήρια χωρίς ράμπες, δυσκολεύουν ηλικιωμένοι, άτομα σε αναπηρικές καρέκλες και μανάδες με παιδιά σε καρότσια.
- Η διατροφή παίζει μεγάλο ρόλο στην υγεία μας. Οι δήμοι μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη ενημέρωση για υγιεινή διατροφή, και να προωθήσουν βιολογικά προϊόντα σε σχολεία, παιδικούς σταθμούς και κυλικεία,

να οργανώσουν λαϊκές αγορές όπου οι βιοκαλλιεργητών μπορούν να πωλούν τα προϊόντα τους σε προσιτές τιμές, και να δώσουν δυνατότητες για βιολογικά και χορτοφαγικά μενού στους χώρους μαζικής εστίασης.

- Παρεμβάσεις για λογικά όρια στην ισχύ των ραδιοτηλεοπτικών πομπών και εφαρμογή της προφύλαξης για τις γραμμές υψηλής τάσης της ΔΕΗ μπορούν επίσης να συνεισφέρουν στην προστασία της υγείας μας.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν :

- Καθαρό νερό από την βρύση είναι πρώτη ανάγκη για την υγεία, και το δικαίωμα κάθε πολίτη, δίκτυο αποχέτευσης, βιολογικός καθαρισμός
- Προστασία του πρασίνου, δημιουργία πάρκων και φύτευση δένδρων για καθαρό αέρα
- Κυκλοφοριακές παρεμβάσεις και δημοτική συγκοινωνία που περιορίζουν την ατμοσφαιρική ρύπανση και τον θόρυβο.
- Πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι που ενθαρρύνουν το περπάτημα και το ποδήλατο, σε μια χώρα πρώτη στην παιδική παχυσαρκία.
- Παρεμβάσεις στους δημόσιους χώρους, στα πεζοδρόμια με τρύπες, στην παράνομη στάθμευση, στις διαφημιστικές κατασκευές και στα ανεξέλεγκτα τραπεζοκάθισματα, στα δημοτικά κτίρια χωρίς ράμπες, σε ότι δυσκολεύει την διάβαση και ιδιαίτερα για άτομα σε αναπηρικές καρέκλες και μητέρες με παιδιά σε καρότσια.
- Πράσινοι χώροι αναψυχής, αθλητικοί χώροι, δημοτικές παιδικές χαρές και γυμναστήρια που ενθαρρύνουν την φυσική άσκηση και βελτιώνουν την ψυχική υγεία.
- Παρεμβάσεις στην διατροφή. Ενημέρωση για την υγιεινή διατροφή, προώθηση βιολογικών προϊόντων σε σχολεία, παιδικούς σταθμούς και κυλικεία, οργάνωση βιολογικών αγορών όπου οι βιοκαλλιεργητές πωλούν τα προϊόντα τους σε προσιτές τιμές
- Υγιεινές συνθήκες εργασίας έχουν κεντρική σημασία για τους εργαζομένους. Κάθε δήμος οφείλει να δώσει έμφαση στις συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων

του. Η συνεργασία της ΤΑ με τοπικούς επιχειρηματίες, θα μπορούσε επίσης να βελτιώνει την υγεία στο χώρο της εργασίας στο ιδιωτικό τομέα.

- Ενημέρωση και προστασία από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, από κεραιές κινητής τηλεφωνίας, ραδιοτηλεοπτικούς πομπούς και γραμμές υψηλής τάσης της ΔΕΗ.
- Ενημέρωση και προστασία από την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες, πράσινες προμήθειες και υγιή κτίρια απαλλαγμένα από χημικές τοξικές ουσίες

8.2. Μια ολοκληρωμένη διαχείριση της Υγείας

Δυστυχώς στη χώρα μας, στατιστικά στοιχεία για την υγεία, και ιδιαίτερα για τις ανισότητες στην υγεία, είναι ελλιπή. Σε περίοδο οικονομικής κρίσης δεν μπορούμε να περιμένουμε για ακριβές επιδημιολογικές έρευνες. Με λίγα έξοδα όμως, κάθε Δήμος ή Περιφέρεια μπορεί γρήγορα να μαζέψει ότι πληροφόρηση υπάρχει σε δημοσιές υπηρεσίες, σε τοπικά πανεπιστήμια ή σε σχετικά Ευρωπαϊκά προγράμματα. Όταν και αν τελειώνει ποτέ, θα υπάρχουν αρκετά στοιχεία στο «Υγειονομικό Χάρτη». Βαθμιαία, η πληροφορική βάση για την πολιτική υγείας χρειάζεται σοβαρή βελτίωση ώστε να παρακολουθεί η ΤΑ τι γίνεται στο χώρο όπου έχει ευθύνη, και να αξιολογεί τα αποτελέσματα των μέτρων που παίρνει. Οι ΟΠ δίνουν προτεραιότητα στην έρευνα να υποστηρίξει την πολιτική υγείας.

Μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν:

- Σύνταξη τοπικού «Προφίλ Υγείας». Το Προφίλ αυτό, θα πρέπει να περιγράφει σε συντομία, στο Δήμο ή Περιφέρεια τα παρακάτω :
- το περιβάλλον και πιθανόν κινδύνους για την υγεία
- τοπικές οικονομικές δραστηριότητες και ευκαιρίες για ανάπτυξη
- κοινωνικές, πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες
- υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες
- το επίπεδο υγείας του πληθυσμού, με έμφαση σε παιδιά και ηλικιωμένοι

- αναφορά σε κοινωνικό-οικονομικές ανισότητες στην υγεία, περιλαμβάνοντας την υγεία τυχών μεταναστών στο τοπικό επίπεδο
- Επιλογή ξεκάθαρων μακροπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων για την πολιτική υγείας, και δημιουργία συστημάτων για την αξιολόγηση της προόδου προς τους στόχους αυτούς.
- Ολιστική προσέγγιση της υγείας σε μια περιοχή. Η ΤΑ πρέπει να δρα σε πολλούς τομείς για την προαγωγή και προστασία της υγείας, στην ανάπτυξη όλων των τοπικών πολιτικών και όλων των αποφάσεων που παίρνει. Όλες οι αποφάσεις που παίρνει η ΤΑ σε άλλους τομείς θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις που θα έχουν στην υγεία των πολιτών, και ειδικότερα τις επιπτώσεις στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Για αυτό το λόγο θα πρέπει οι δήμοι/ περιφέρειες να συντάσσουν μελέτες υγειονομικών επιπτώσεων- Health Impact Assessment – κατά τα πρότυπα των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που κάνουν οι νομοί στη Σουηδία.

8.3. Πρωτοβάθμια Περίθαλψη

Αποτελεί την πιο προωθημένη πράσινη πρόταση για ένα νέο ΕΣΥ. Είναι σ' όλο τον κόσμο παρατηρημένο ότι όσο μεγαλύτερο πληθυσμό αγκαλιάζει ένα σύστημα υγείας, τόσο πιο ιατροκεντρικό και γραφειοκρατικό γίνεται. Αντίθετα, όσο πιο κοντά έρχεται στον πολίτη, όσο λιγότερο απρόσωπο είναι, τόσο πιο εύκολα γίνεται αποδεκτό.

Το βασικότερο εμπόδιο σ' αυτή την προοπτική είναι η απαράδεκτη κατάσταση που βρίσκεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι πελατειακές σχέσεις, τα σκάνδαλα, η ανικανότητα κι η κομματικοποίηση, είναι φαινόμενα που έχουν διαβρώσει την Τ.Α σε βαθμό πολύ μεγαλύτερο από εκείνον της κεντρικής εξουσίας. Δεν οφείλουμε να περιμένουμε πολλά από τον Καλλικράτη, η ενίσχυση όμως της Τ.Α και γενικά της Αυτοδιοίκησης αποτελεί μονόδρομο για την εφαρμογή των όποιων Πράσινων λύσεων. Η υπαγωγή της Πρωτοβάθμιας περίθαλψης του συστήματος υγείας στην Τ.Α, αποτελεί μια παραλλαγή του Σουηδικού μοντέλου (εκείνο εμπεριέχει όλες τις βαθμίδες

περίθαλψης στην Τ.Α), είναι όμως ένα ελπιδοφόρο πρώτο βήμα για άρση του αδιεξόδου.

Η Τ.Α θα μπορεί να φορολογεί τους πολίτες της περιφέρειας ή του δήμου για να χρηματοδοτεί τις πρωτοβάθμιες μονάδες υγείας (Κέντρα Υγείας) αστικού, ημιαστικού ή αγροτικού τύπου. Φυσικά οι πολίτες πρέπει να απαλλάσσονται της συνολικής φορολογίας του εισοδήματός τους στο ποσοστό που αφορά τις δαπάνες υγείας. Οι μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας σε μια περιφέρεια θα πρέπει να είναι αυτοδιοικούμενες. Θα πρέπει να μπορούν να χρεώνουν τις υπηρεσίες τους στα ασφαλιστικά ταμεία των πολιτών της περιφέρειας(σήμερα είναι εντελώς δωρεάν και δεν καταχωρούνται πουθενά). Όλοι οι πολίτες θα είναι εφοδιασμένοι με ενιαία κάρτα ασφάλισης και όλες οι ιατρικές πράξεις θα καταγράφονται ηλεκτρονικά από τις πρωτοβάθμιες μονάδες. Μ' αυτό τον τρόπο οι άνεργοι και οι ανασφάλιστοι θα μπορούν τουλάχιστον να παρακολουθούνται ιατρικά και υπεύθυνα, άσχετα αν πληρώνουν ή όχι . Η νομιμοποίηση των μεταναστών δεν θα έχει καμία σχέση με την κατοχή και χρήση της κάρτας ασφάλισης.

Οι μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας θα τηρούν δικό τους προϋπολογισμό για τα έσοδα και τα έξοδά τους. Αν υπάρχουν συνεχείς παραβάσεις του προϋπολογισμού τους, θα αίρεται η αυτοδιοίκησή τους, και η διοίκηση θα μπορεί να υπαχθεί σε όμορη μονάδα ή περιφέρεια ή να τίθεται υπό την κηδεμονία του κράτους, με σαφή αντικίνητρα για μια τέτοια εκδοχή. Η πρόβλεψη που υπάρχει σήμερα για τη χρηματοδοτική κάλυψη της Τ.Α κατευθείαν από τα ΕΣΠΑ αποτελεί σοβαρή προϋπόθεση για την επιτυχία του εγχειρήματος.

8.4. Θεσμός Οικογενειακού Γιατρού- Πρόληψη

Το βασικό ερώτημα του "γιατί και για ποιόν πρέπει να γίνει καλά ο άρρωστος" απαντιέται κύρια έξω απ' τα θεραπευτήρια. Απαντιέται εκεί ακριβώς που γεννιέται η αρρώστια . Στο σπίτι, στο εργοστάσιο, στο σχολείο, στη διατροφή, στον αέρα που αναπνέουμε, στο νερό που πίνουμε.

Να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην Αγωγή Υγείας και στην Πρόληψη μέσα στο ΕΣΥ. Κι αυτό πρέπει να το υποστηρίξουν ένθερμα οι Οικολόγοι γιατί αποτελεί γι' αυτούς προνομιακό πεδίο.

Πρέπει να ιδρυθεί εσωτερικός μηχανισμός σχεδιασμού της Προληπτικής Αγωγής, ελέγχου του αποτελέσματος και καταγραφής των στατιστικών.

Ο θεσμός του Οικογενειακού Γιατρού, με ελεύθερη επιλογή απ' τους πολίτες, πρέπει να αποτελέσει τη μονάδα αφετηρίας και την καρδιά του νέου συστήματος. Θα του δίνει ζωή και θα είναι ο δεσμός εμπιστοσύνης για τους πολίτες που θα προστρέχουν σ' αυτό. Ο οικογενειακός γιατρός θα συμβουλεύει, θα θεραπεύει, θα συνοδεύει και θα προωθεί τους αρρώστους του σ' όλες τις βαθμίδες του ΕΣΥ, αν υπάρχει ανάγκη. Θα αποτελεί τον ενδιάμεσο κρίκο ακόμα και για παραπομπή σε ιδιωτικούς φορείς, εκεί που πολλοί "μη έχοντες" δεν γίνονται δεκτοί ή γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης.

8.5. Η Ψυχική Υγεία στην Αυτοδιοίκηση

Η στροφή στην κοινότητα και στην οργάνωση δικτύου κοινοτικών υπηρεσιών δεν σημαίνει υπηρεσίες δορυφορικές και συμπληρωματικές στο άσυλο, αλλά ριζικά εναλλακτικές στον εγκλεισμό και στην νοσοκομειοκεντρική φροντίδα. Σημαίνει ολοκληρωμένο φάσμα παροχών, θεραπευτική συνέχεια στην τοπική κοινωνία, σφαιρική φροντίδα, ευθύνη για τις ανάγκες ψυχικής υγείας των δημοτών (και επομένως, την άμεση εφαρμογή της τομεοποίησης), απόρριψη των πρακτικών της επιλογής, των παραπομπών και του αποκλεισμού, προσανατολισμός σε πρακτικές αναζήτησης και συνάντησης του πάσχοντα στην κοινότητα. Και αυτό σε αντίθεση με την έως σήμερα πρακτική της παθητικής αναμονής για την υποδοχή του σε κατ' όνομα δημόσιες υπηρεσίες και σε εξωτερικά ιατρεία, γενική εφημερία νοσοκομείου κλπ). διαπραγμάτευση και ισότιμες σχέσεις με το ασθενή, θεραπευτική ομάδα που διέπεται από οριζόντιες και δημοκρατικές σχέσεις, επαναπροσδιορισμό των ρόλων στη βάση των αναγκών της σφαιρικής προσέγγισης στην ολότητα της ύπαρξης του ψυχικά πάσχοντα, στη οργανική σύνδεσή του με το κοινωνικό σώμα.

9. ΠΑΙΔΕΙΑ

ΑΕΙΦΟΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Είναι πλέον πολιτική και κοινωνική αναγκαιότητα να ξεφύγουμε από το σχολείο απλό πάροχο γνώσεων και να περάσουμε στο σχολείο που αναπτύσσει πλήρως την προσωπικότητα των μαθητών, μέσω της ανάπτυξης και προώθησης της εκπαίδευσης για την αειφορία.

Η αντίληψή μας είναι η ανάπτυξη του αειφόρου σχολείου που ακολουθεί μια ολιστική προσέγγιση όσον αφορά την παροχή και εμπέδωση της γνώσης.. Είναι εκείνο το σχολείο στο οποίο η αειφορία και η ολιστική αντίληψη διαπερνά όχι μόνο το πρόγραμμα αλλά και όλη τη δομή και λειτουργία του:

1. Στο επίπεδο των αναλυτικών προγραμμάτων και των διδακτικών στρατηγικών και μεθόδων. Το αναλυτικό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει απλώς νύξεις περιβαλλοντικών θεμάτων, αλλά είναι δομημένο στη βάση μιας ολιστικής και διαθεματικής παιδείας. Το αειφόρο σχολείο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις μαθητοκεντρικές και ομαδοσυνεργατικές στρατηγικές και μεθοδολογικές διδακτικές προσεγγίσεις, καθώς επίσης και στην εισαγωγή και αξιοποίηση των τεχνολογιών της επικοινωνίας και πληροφορίας.

Οι τοπικές κοινωνίες θα πρέπει να μπορούν να έχουν λόγο στη διαμόρφωση ενός τμήματος του αναλυτικού προγράμματος.

Με ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την συνεργασία Πανεπιστημιακών Τμημάτων γράφεται βιβλίο για την τοπική Ιστορία ως συμπλήρωμα της γενικής Ιστορίας. Οι τοπικές ιστορίες και η ιστορία τοπίου συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάγκη ένταξης των μαθητών στο κοινωνικό και τοπικό περιβάλλον που αυτοί ζουν.

2. Στο επίπεδο της οργάνωσης και διοίκησης του σχολείου. Η διοίκηση-διακυβέρνηση του σχολείου αφορά όχι μόνο το ρόλο του Διευθυντή αλλά όλου του προσωπικού και των παραγόντων της σχολικής κοινότητας, ενθαρρύνοντας δημοκρατικές, αποτελεσματικές, συμμετοχικές διαδικασίες που κατατείνουν στην ανάπτυξη

πνεύματος συνεργασίας, κατανόησης και αλληλεγγύης, στην εφαρμογή των αρχών και μεθόδων της εκπαίδευσης για την αειφορία. Στο πλαίσιο αυτό είναι χρήσιμο να αναπτύσσονται και να εφαρμόζονται κριτήρια ποιότητας και προόδου, καθώς και εσωτερικού ελέγχου. Θα πρέπει επίσης οι εκπαιδευτικοί να έχουν ευκαιρίες και δυνατότητες εξέλιξης, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης, ανταλλαγής εμπειριών, κ.ά. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν με ενδοσχολική ή και ενδουπηρεσιακή επιμόρφωση και με ιδιαίτερη βαρύτητα στα τοπικά θέματα και προβλήματα. Το ίδιο επίπεδο περιλαμβάνει επίσης τις σχέσεις με την ευρύτερη κοινότητα και διάφορους εκτός του σχολείου υποστηρικτικούς φορείς. Το άνοιγμα του σχολείου στον έξω κόσμο σημαίνει επιθυμία, ικανότητα και δράσεις, ώστε αυτό να αλληλεπιδρά θετικά με την τοπική και την ευρύτερη κοινωνία.

3. Στο επίπεδο του κτιριακού περιβάλλοντος, του φυσικού περιβάλλοντος του σχολείου και των πέριξ χώρων, καθώς και των λοιπών υποδομών. Χρειαζόμαστε σχολικά κτήρια που είναι κατασκευασμένα με τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής, ή, αν είναι παλαιότερα, βελτιωμένα με αλλαγές που θα συμβάλλουν στη μείωση του οικολογικού τους αποτυπώματος. Τα σχολικά κτίρια προτείνουμε να είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και στις αρχιτεκτονικές ιδιαιτερότητες του κάθε τόπου. Η σχολική αυλή αποτελεί μέρος του χώρου διδασκαλίας, ενώ η ξαναανακάλυψη του σχολικού κήπου μπορεί να εμπλουτίσει τις μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών. Η χρήση της στέγης του σχολείου για ανάπτυξη ΑΠΕ ή για τη δημιουργία «πράσινης στέγης» οφείλει να είναι στους βασικούς στόχους της ΤΑ . Με την υλοποίηση αυτών των δράσεων το αποτέλεσμα θα είναι πολλαπλό , καθώς , αφ ενός συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου και αποτελούν λαμπρά παραδείγματα στο πλαίσιο της ανάπτυξης προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Η δημιουργία σε κάθε σχολική αυλή μικρών εκπαιδευτικών κήπων με φυτά της μεσογειακής χλωρίδας και η φροντίδα τους από τους μαθητές , με έμφαση στα φυτά της ντόπιας χλωρίδας, εκτός του ότι συμβάλλει θετικά στο μικροκλίμα της περιοχής δίνει πολλές δυνατότητες για την ανάπτυξη θετικής σχέσης των μαθητών με

τη χλωρίδα και φέρνει τους μαθητές κοντά σε δραστηριότητες που στα μεγάλα αστικά κέντρα είναι πια άγνωστες.

Στο επίπεδο της προώθησης δικτύων αειφόρων σχολείων με την ενεργή συμμετοχή τόσο των μαθητών όσο και της τοπικής κοινωνίας,

Είναι γνωστό ότι τα δίκτυα παρουσιάζουν πλεονεκτήματα για τους συμμετέχοντες σε αυτά καθώς:

Δίνεται η δυνατότητα ανταλλαγής στοιχείων που έχει συλλέξει ένα μέλος του δικτύου και άμεσης χρησιμοποίησης των στοιχείων αυτών από όλα τα άλλα μέλη του δικτύου

Δίνεται στους μαθητές η αίσθηση ότι ανήκουν σε ένα ευρύτερο σύνολο, σε μια ομάδα σημαντική και διαφορετική από τις άλλες, κι έτσι ικανοποιείται η ψυχολογική ανάγκη τους να διακρίνονται και να μετέχουν σε «σύνολα» με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα.

Η ταυτόχρονη διερεύνηση και παιδαγωγική ενασχόληση με ένα θέμα από πολλά σχολεία, πολλούς δασκάλους και μαθητές, βελτιώνει διαρκώς τις προσεγγίσεις τόσο από περιβαλλοντική όσο και από πολιτιστική πλευρά. Έτσι δίνεται η δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ σχολείων που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση, επιτρέποντας στους μαθητές να γνωρίσουν καλύτερα την χώρα, καθώς και τις κατά τόπους συνήθειες, ήθη, τοπικές διαλέκτους και άλλα πολιτιστικά στοιχεία και βοηθάει στην αλληλοκατανόηση και αποδοχή πολιτισμικών διαφορών.

Επιπλέον, θα θέλαμε να τονίσουμε ορισμένα επίσης σημαντικά ζητήματα:

Πρέπει να αποφευχθεί ο εγκλωβισμός των προσπαθειών προώθησης του αειφόρου σχολείου σε κάποιες μεμονωμένες δράσεις (π.χ. ανακύκλωση) ή σε αλλαγές που αφορούν αποκλειστικά ή κυρίως την υλικοτεχνική υποδομή (π.χ. τοποθέτηση διπλών υαλοπινάκων) και ιδιαίτερα όταν αυτές γίνονται χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας καθώς μια τέτοια προσέγγιση δεν ανταποκρίνεται στην όλη φιλοσοφία και τους στόχους του αειφόρου σχολείου. Η ανάπτυξη πολλαπλών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας και πολιτιστικών θεμάτων βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα των

ζητημάτων και τους επιτρέπει να έχουν μια ολιστική αντιμετώπιση τόσο της γνώσης όσο και της ζωής.

Η ΤΑ σε συνεργασία με συλλόγους γονέων και την τοπική κοινωνία οφείλει να συμβάλλει στη δημιουργία και την ανάπτυξη Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης προσανατολισμένων στην ολιστική προσέγγιση των τοπικών ζητημάτων.

Τα κυλικεία να υποστηρίζουν τα βιολογικά προϊόντα και τους παραγωγούς της περιοχής, όπου αυτοί υπάρχουν, ενισχύοντας θετικά διατροφικά πρότυπα για τους μαθητές, κατευθύνοντας προς τις βιολογικές καλλιέργειες τους παραγωγούς της περιοχής και ενισχύοντας οικονομικά την περιοχή.

Είναι πια καιρός να επανεξετάσουμε τον τρόπο που γιορτάζονται μέσα στο σχολείο οι εθνικές γιορτές. Οι βαρετές και τυποποιημένες γιορτές να αντικατασταθούν από ουσιαστική έρευνα των ίδιων των μαθητών για τα ιστορικά γεγονότα, σε συνάρτηση πάντα με την κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα. Θεωρούμε ότι οι μαθητικές παρελάσεις είναι ένας αναχρονιστικός θεσμός απομεινάρι άλλων αντιδημοκρατικών εποχών που πρέπει να καταργηθεί, ενώ θα πρέπει να αντικατασταθούν από ουσιαστικές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις από τους μαθητές που να απευθύνονται και στη γειτονιά του σχολείου.

Με δεδομένο ότι στη διαμόρφωση της σχολικής κουλτούρας και του σχολικού κλίματος, πέρα από τα άλλα, ουσιαστικό ρόλο παίζουν ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου οι όποιες αλλαγές έχουν στενή και άμεση σχέση και με τις μορφές επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξής τους. Υφίσταται η ανάγκη να αλλάξουν οι μορφές επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (των διευθυντών συμπεριλαμβανομένων), με επίκεντρο την προώθηση της αειφορίας, και να υιοθετηθούν άλλες πιο πρόσφορες και αποτελεσματικές μορφές όπως η ενδοσχολική επιμόρφωση, η ανάπτυξη κοινοτήτων μάθησης, η έρευνα δράσης.

Η προώθηση του αειφόρου σχολείου είναι αναπόσπαστο τμήμα της Εκπαίδευσης για την Αειφορία. Πρέπει να τύχει ουσιαστικής υποστήριξης από το Υπουργείο Παιδείας και ιδιαίτερα από την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε επίπεδο αναλυτικών προγραμμάτων, επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης, προτάσεων προς τον Οργανισμό Σχολικών Κτηρίων και δημιουργίας συνεργασιών των σχολείων με τα

ΑΕΙ και άλλους φορείς που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν και να ενδυναμώσουν το έργο τους.

Ασφαλώς πρόκειται για ένα δύσκολο και καινοτόμο εγχείρημα, αλλά μεσοπρόθεσμα η επίδρασή του θα είναι ιδιαίτερα σημαντική στο επίπεδο των μαθησιακών επιτευγμάτων, της εξοικονόμησης ενέργειας και οικονομικών πόρων, της αποδοχής της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας.